

AREGGEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 149-26, JOZS. 34-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 150 szokol, 120 lira, 2 francin frank

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JOZSEF 3-30, JOZSEF 10-16

V. évfolyam

Budapest, 1926 október 25

43. szám

Balthazár püspök Debrecenben vasárnap harci szózatot mondott a „hazaáruló” jezsuitizmus ellen, amely „a maga gazdagsága, nagyobb urasága és hatalma kedvéért lelkiismeretfurdalás nélkül föláldozza közös keresztény és nemzeti eszményeinket”

„A magyar kálvinizmus, amely 99%-ban szinmagyar, sem tanácsot, sem oktatást, sem bírálatot nem fogad el semmi néven nevezhető felekezettől vagy párttól, amely tagjainak sőt lelki vezéreinek jelentékeny részében legalább is vegyes, kétes és gyanús!” — A református presbiterek nagygyűlése elhárítja magától a felelősséget, ha a közvélemény a szekularizáció érdekében mozgalmat indít

„A történelmi határaival és jogaival egységes és egész Magyarországot sem a Máriáénak, sem a Kálvinénak, sem a Lutherénak, sem az Izraelénak, hanem a Krisztusénak és a magyarokénak tudjuk és akarjuk”

Debrecen, október 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Debrecen városa zászlódszobában fogadta vasárnap délelőtt az országos kongresszusra érkező református presbitereket. Az utcákon több mint hatezer tanuló sorfala között vonultak be a presbiterek reggel 9 órakor a debreceni Nagytemplomba, amelyet sokezer ember a szorongásig megtöltött.

Balthazár Dezső

püspök hatalmas, mély gondolatokkal telt beszédet tartott, amelynek alapigéjül Dániel próféta verseit vette:

„Imé, a mi Istenünk, akit tisztelünk, hatalmas királyadónak minket az ég tüzes kemencéjéből és a te kezéből, király, kivészen. Ha ki nem veszen is, tudodra legyen neked, király, hogy a mi Istened mi nem tiszteljük és az állóképet, amelyet te emeltél, nem imádjuk.”

A püspök prédikációjában párhuzamot vont a három szent között, akiket Nabukodonozor tüzes kemencébe akart dobni és

a reformáció mártírjai között, akik egyuttal a magyarságnak is mártírjai voltak.

Balthazár beszéde

— Uj tisztségemben is az leszek, aki eddig voltam. Alázatos szolgája az Istennek, szerető testvére az embereknek, hűséges fia hazánknak és alkuvást nem ismerő harcosa, védelmezője és érvényesítője az általam megismert igazságoknak, amelyekre a Szentírás, Hazám Iörténete és az élet nagy iskolája tanít. Ezeket az igazságokat veszedelemben látom

annak a sötét szellemnek az erőre kapása folytán, amit jezsuitizmusnak nevez a világ

és amely a bibliai és, tiszta szent kereszténységéből a középkor lelki törtségére, erkölcsi alacsonyosságára próbálja átforgatni az ugynevezett katolikus kereszténységet csak azért, hogy

a Krisztus által megvalósított és parancsolt szeretetbeli szolgálat helyére a maga gazdagságát, uraságát és hatalmát állítsa oda.

Ha ezek az emberek nem lettek volna — folytatta a püspök —, akkor ma nem zengene magyar szó és nem buzogna magyar nemzeti érzés,

hanem a pápa és császár csatlósa, Kollonich bíboros nyomában lenne egy Koldusország, Szolgáország, Katolikus ország — de nem lenne Magyarország!

Mielőttünk nem lebeghet más, mint a Szentírás sérthetlenségének és a magyar nemzeti érzésnek tisztes érdeke, mert a mi hitünk és vérünk is tiszta.

Az istentisztelet után a Boeckay-szobrot és a gályarabok emlékoszlopát koszorúzták meg a presbiterek, majd a diákok nemzeti színű zászlós sorfala között a Kossuth Lajos-utcai templomba vonultak, ahol megtartották a kongresszust és megalakították az Országos Református Presbitéri Szövetséget, amelynek elnökévé Balthazár Dezső választották. A templomban a megalakulás kimondása után elhatározták, hogy a kormányzatnak ídrözöl sürgőnyt küldenek, amelyben Isten áldását kérik működésére és életére. Ezután Balthazár Dezső, Debrecen püspöke mondott hatalmas megnyitó beszédet.

Magamat is szorgosan óvom attól és a legteljesebb erővel tiltakozom az ellen, hogy ezzel a jezsuita szellemmel az egész magyar katolikus társadalmat azonosítsuk. Ez a társadalom a maga egészében sokkal egészségesebb és becsületesebb, semhogyan meg ne találhatnánk vele Isten országának és hazánknak építésére a testvéri találkozót. A pokol tüzeinek az irigységnek, haragnak, gyűlöletnek fekete és vörös színű nemzetközi szitót tartjuk ellenségnek, akik

földi hatalmuk és nagyobb uraságuk érdekének minden lelkiismeretfurdalás nélkül föláldozzák közös keresztény és nemzeti eszményeiket.

Ezeket az eszményeket megtévesztéssel a szájukon hordják, cselkedeteikben azonban megtagadják, megcsufolják, összelőtörik.

Nem tartom őket sem keresztényeknek, sem magyaroknak.

Választás a hó alatt

Ugy, hát most a télen szeretnék az urak a választást megrendezni. Az egységes párt jobboldalán elhelyezkedett Vicziánok, akik Klebelsberg gróftól tekintik patronusuknak, meg aztán Wolff és a nyomában ügöző farkasok, meg az éber ébredő urak, a magyar fascisták, meg sasisták rajongóinak a téli választásokért. És szóval tollal, sippal dobbal igyekeznek a téli választásnak hangulatot teremteni. Roppant mód melegszenek az hideg választásért. Vajjon mit szól ehhez a köd meg a sár decemberben, vagy az a csikorgó fagy januárban. Télen nincs élet a magyar tájakon. Alszik a föld, nem hallatszik egy nőta, egy ostor-csergetés, az egész égvilág a kőregő varjaké. A nép is pihen, akár a föld, az udvarba se megy ki szívesen a jó meleg kemence mellől. Hol az a szenvedély, az az igazság, ami ezt a komótosan telelő népet egy föl-rázza, hogy a tengelyig éré pocsoljában, vagy a kegyetlen fagyott göröngyökön szezerezzen vagy gyalogszerrel vándoroljon a tanyákról szavazni. A lelkek is álmosak és éjjel-nappal csak szundikálni vágyanak. Igen, el tudjuk képzelni, hogy a téli választás szükségessé válik olyankor, amikor az ország kormányja egy messze jövődökre kiható, a nemzet életére sorsdöntő kérdés előtt áll, amelyet nem lehet elodázni s amely fölül meg kell kérdezni az országot. De hogy képzelik, így öletszerűen beugratni pártokat a küzdelemben, télviz idején, amikor kozmákba kell szorulni a népgyűléseknek és amikor nincs meg a lehetőség, az útja, a tere az agitációnak és szervezésnek. És ha arra a tág levegőre gondol az ember, arra az ideálisan értett szabad levegőre, ami nélkül komédia az ugynevezett választási küzdelem; hát ismerjük a hatalom fenyegetéseit, akik a valahai osztrák tiszték modorában terrorizálják végig ezt az országot. Hiszen láttuk a választásokat a boldogabbik időben is, amikor a törvényeknek több szereneséjük volt Magyarországon. Emlékszünk, hogyne emlékeznünk a pálinkára, presszióra, pénzre, amikkel mindig elkövtették azt a csudát, hogy egy ellenzéki érzelmi nemzet kormánypárti többséget bocsátott az ország házába. Micsoda gond, gondolat sugalmazhatja a kormány füllébe a téli választás ideáját? Talán az esztendőnk óta ígért beruházásokat óhajítja végre megsej-közölni, a legközvetlenebb és a legkevesebb fejtörést kívánó módon: igen, ha kerületenként csak háromszáz milliót dobnak belé a küzdelemben, az a kétszáznegyven kerületben igazán megbeszélendő summa; amivel tisztességesen föl lehet pezsdíteni az ország bágyadt vérkeringését. Ne tréfáljunk; nem arra való országot, világot élünk. Nagyon tessék vigyázni, urak. Ez a választás a hó alatt könnyen a végére járhat minden emberségnek, minden becsületnek. Vagy valamennyire komoly választás, vagy diktatura. De ez az ország a parlamentarizmussal áll vagy bukik. Ezt ugyebár, a képviselőház elnöke, Zsitvay Tibor mondotta. Az ő szája volt a rádióbeszér, amelyen a százerek hatalmas kórusa küldi az üzenetet!

Ha kereszténynek volnának, lenne bennük ösztönös és szeretet. Ha magyarok volnának, nem idegen földi hatalom, hanem a magyar állam szuverenitásának elsőbbsége után igazodnának. Ha így igazodnának, akkor nem mélylitenék, de nem is kezdtek volna csinálni és

mi azonban — igazságosan — a szakadékok csinálásának megkezdéséért és bevégzéséért is hazaárulóknak minősítjük őket

Kezdtől fogva óva intettem magyar kálvinista testvéreimet, hogy ezekkel össze ne elegyedjenek. Most már látják, hogy a velük való természetellenes keveredés milyen keserű kiábrándulásra és erkölcsi károsodásra vezet. Ideje, hogy a csalfa álomból fölébredjünk és mindent éles látással, súlyos felelősséggel, élő lelkiismerettel a magyar nemzeti érdek mérlegére vesszünk. Vallom, hogy nem a test, hanem a lélek minősége vitájt el az ország életére tartozó kérdések vitájt. De hogy a haza éllel a fajtság fölkinált területén se térjek ki, kijelentem, hogy a magyar kálvinizmus 90%-ban szinmagyar. Következésképp

a magyarságból sem tanácsot, sem oktatást, sem bírálatot nem fogad el semmi néven nevezhető felekezettől vagy párttól, amely tagjainak, sőt lelki vezéreinek, lelki kiszolgálóinak jelentékeny részében is faji-lag vagy legalább is vegyes, kétes és gyanús.

Mi, magyar kálvinisták — ha szinte számban kisebbség vagyunk is —, azért a vezetésre és közéleti érvényesítésre való szabad igényt hazánk iránti hagyományos hűségünkben, szabadsághősökkel és vértanúkkal koszorozott kultúránk érdekében, nagyobb világszűrségünkben, okosabb szabadságunkban, tisztább hitünkben, erősebb meggyőződésünkben, szilárdabb és önzetlenebb elhatározásunkban, építőbb és áldozóbb világnézetünkben hordjuk. A vezetésre való individuális tehetség kiváltságát különben sem a számbeli többség, hanem Isten ingyen való kegyelme adja az embereknek, amint

„A magyarság zászlótartói és szövívei mi voltunk, vagyunk és leszünk“

A püspök nagymatású és politikailag rendkívüli jelentőségű beszédének minden mondatát tomboló tapsot és viharos lelkesedéssel fogadták.

A kongresszus „ezután több átkarólatást fogadott el egyhangulag. Többek között egyet a magyar hazáról, amelyben kijelentik, hogy a magyar református egyháznak hivatalosa — fölvenni a nemzet letiport zászlaját, miután nincs a világon nép, faj, egyház vagy szervezet, amely azt a reformátusokat megközelítő joggal, sikerrel és hatással vehetné föl és lobogtathatná.

Aki minket támad — mondja a deklaráció —, az egész magyarság elejétől gyöngött. A magyarság zászlótartói és szövívei mi voltunk,

A reformátusok vagyoni egyenlőséget követelnek a többi egyházzal

Rendkívül érdekes az a deklaráció, amely az 1818. évi XX. törvények megvalósításáról szól és következőképpen hangzik:

„Az országos református presbitéri tanácskozás megállapítja, hogy amíg a mi egyházunknak nemzeti és kulturális érdemekben korántsem versenyzhető

más keresztény egyházak óriási értékű, állami eredetű vagyoni és alapítványok birtokosai,

addig a magyar református egyház az 1818. évi XX. törvényekben kimondott állami megsegítés anyagi erejéhez feltértszagados küzdelmek után is csak parányi töredékben jutott hozzá.

Nyomatékosan kérjük a tökéletes egyenlőség és viszonyosság jogának mielőbbi érvényesítését anyagi tekintetben is.

Még a teljes viszonyosság és teljes anyagi

Elismerten kitünő szabású valódi angol gyapúsó szövíveimből

átmeneti- és télikabátok

gyönyörű kivitelben, nagyon olcsón, készen kaphatók

Elegáns férfiruhát mérték után készítenek

WIDDER férfitiszahó

IV. Városház-utca 20 Telefon 95-76

nem csinálták volna meg a társadalomban a felekezeti szakadékokat és nem szolgáltak volna reá, hogy Csernok hercegprímás — nagyon ügyesen — csak a szakadékok mélyítéséért,

gondviselészerűen hazánk mostani kormányzójának is adta.

Ha a pusztá szám döntene, nem a sasok, hanem a verebek közül kerülne ki a szabad levő király. A magyar kálvinizmusban akár történelmi értékeit, akár mostani erőit, akár jövő hivatásának jelentőségét és felelősségét nézzük, van elég hatalom és méltóság, hogy magára maradván is megoldja Istene és hazája oldaláról reáemő szent feladatát. Erre még biztatóbb a kilátás és remény, ha a magyar társadalomnak arra a tekintélyesebb részére nézzük és számíthatunk is, amelyet a magyar nemzet történelében olyan kötelezően és parancsolóan fénylő példák nyomain

az osztály- és felekezeti választóvonalakon fölül emel nemzeti közösségünk és egységünk útján a haza érdeke.

Amint a nemzeti egység fontosságát Orsenigo Cezáre pápai nuncius is a maga híveinek a katolikus nagygyűlésen lelkére kötötte. Mi, magyar kálvinisták, a tiszta evangélium igazságával, azokra esküvésünkel, azoknak szolgálásunkkal, azokért szenvedésünkel s ha kell, odaadozott életünkkel is a haza érdekeit szolgáljuk. A magyar hazát és pedig a történeli határaitval és jogaival egységes és egész Magyarországot

sem a Máriának, sem a Kálvinének, sem a Lutherének, sem az Izraelének, hanem a Krisztusának és a magyarokának tudjuk és akarjuk

és országos presbitéri szövetségünk szervezetét, lelkét, munkáját, küzdelmeit, egész életét ennek a célnak szenteljük oda.

vagyunk, leszünk és maradunk. Eszményképünk a Regnum Christianum, amelyben Krisztus uralkodik és nemzeti zászlónk hármán színt nem engedjük egyszínűre festetni, sem a liberálisizmus fekete, sem a bolsevista szocializmus vörös színével.

Egy másik deklaráció kimondja, hogy református iradalmi és tudományos központi szervezetet alapítanak, amelynek székhelye Debrecen lesz. Ezenkívül református központi segítőpénztár, jelölt és gazdasági testület, valamint árvaházak létesítést határozták el. Követelik a debreceni ősi kollégiumnak sürgős szabaddatételét, az egyetem mielőbbi kilakoltatását. A kollégium fölcsabaduló helyiségeit magyar református tanulótjaink részére óriási internátusnak szánták.

defáció is hátrátelt jelent számunkra, mert meg vagyunk győződve, hogy a magyar nemzeti élet, nyelvi, művelődés, demokrácia és iskolázás terén minden egyéb keresztény egyház fölött eggyazunknak vagy a nullbón, mint a jelenben összehasonlíthatatlanul kimagasló érdemei vannak. Amennyiben a jobban dotált egyházak vezetői és kormányzati pártolói nem igyekeznek elmozdítani a mi egyházunknak megfelelő anyagi helyzetbe juttatását, úgy nem tekintheti senki szerelmesnek, ha a magyar református egyház vezetői és hívei elhárítják maguktól a felelősséget,

ha a közvélemény az egyenlőség elvét, a többi egyházakkal szemben, az anyagi vagyoni és dotáció tekintetében, a mi egyházunk mértékéhez való lefokozás iránti mozgalommal akarna érvényesíteni.

Mi ezt a fölfogást még minden erőnkkel visszaszorítjuk és bizalommal kérjük az 1818. évi XX. törvények hátsógondolat nélküli és tökéletes végrehajtását.

További deklarációkban a református sajtó támogatását határozták el, továbbá azt, hogy az országos református presbitéri kongresszus időnként ismét összeül, hogy megtárgyalja az egyház fontos és aktuális ügyeit.

A kongresszus után közeleb volt A

kétezeröttszáz vendégpresbitéri,

akik az ország legkülönbözőbb tájairól sereglettek össze, Debrecen különböző vendéglői fogadták be, ahol külön csoportokban rendeztek számukra társasbédelt. A kongresszusra nagyon sokan jelentek meg a Dunántulról, Budapestet száz főnyi küldöttség képviselte. Ott óraker vállalás délután volt a Nagytemplomban, amelyen ismét több mint hálezer ember vett részt. Hétfőn a nyíregyházi leánykálvinium fölvalására utaznak a presbiterek.

A Bermuda-szigeteknél egy angol hadihajót elsüllyesztett az orkán

90 matróz a tengerbe fulladt

London, október 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Bermuda-szigeteknél és a szigetek környékén irtózatlan orkán dühöngött. A szökőár a nagyobb épületeket súlyosan megrongálta, az anyagi kár igen nagy. A „Valerian” nevű angol hadihajó a Bermuda-szigetek közelében elsüllyedt és a legénységéből kilencencen a tengerbe veszték.

Kétszázmilliót sikkasztott, a pénzt ellőversenyezte — letartóztatták

(A Reggel tudósítójától.) Fleisch Samu tekintélyes Nádor-utcai terménykereskedő sikkasztás miatt följelentést tett a rendőrségen

a cég pénztárosa, Vértés Márton ellen, akit vasárnap a főkapitányságon le is tartóztatták.

Vértés Márton már évek óta kezelte a cég pénztárát, milliórdok fordultak meg a kezén, a legmegbízhatóbb tisztviselő volt. Utóbb észrevették, hogy heti elszámolásainál hiányok mutatkoznak, amelyeket úgy leplezett, hogy a hiányszó összeget átvitte a következő hét tetele közé. A följelentés után megindult a nyomozás, amely hamarosan megállapította, hogy Vértés Márton 200 millió koronát sikkasztott. A detektívek erre

házkutatást tartottak lakásán, ahol azonban az elsikkasztott 200 millió helyett csak eltépett löversenyfikeket találtak.

A megtévedt pénztáros beismerte a sikkasztást és azzal védekezett, hogy nagy tételekben játszott a löversenyen, egyszer 90 és egyszer 100 millió koronát nyert is, de végül elvesztette azt a pénzt is, amelyet a pénztárból vett magához. Vértés Márton ezek után őrizetbe vették és kezdték kutatni, hogy a sikkasztott pénz valóban elvesztette-e. A nyomok egy Andrassy-ut-i bukméker-irodához vezettek. Kifüött, hogy Vértés Mártonnak, aki 10–12 millió tételekben játszott halmozással, a tippket horribilis borralalokért a bukméker-iroda egyik tisztviselője adta. A rendőrség ezért

orgazdaság gyanúja miatt vasárnap őrizetbe vette a bukméker-iroda tisztviselőjét is, Vértés Márton pedig letartóztatta.

A tisztviselőt kihallgatása után elbocsátották a rendőrségre, de orgazdaság címén folytatják ellene az eljárást, mert a rendőrség szerint tudnia kellett, hogy a tippkeket a horribilis borralalokot csak sikkasztott pénzből kaphatta.

GYÖNYÖRŰ
PERZSA
BUNDÁK
RÓZSA
szicsnél
Kristóf-tér sarok.

A leg-szebb **CSILLÁROK**
KISSLINGNÉL
VI, Podmaniczky-utca 31. szám

Ne vásároljon **gyermekkoszit,**
vas- és rézbutort

még olcsó árányokról meg nem győződök. **Bruck vas-butorgyár,** Andrássy-ut 38. sz. Parisival szemben. Golyós csapágy gyermekkoszók kizárólagos eladói

Firestone pneu

Dénes és Friedmann, Budapest VI, Dessoewffy-u. 29 * Tel. 89-86, 144-71

Magasnyomású
ballon-és
motorkerékpár

Bethlen és Walkó szerdán külügyi expozé tart a parlamentben és végre részletesen nyilatkozik a magyar-olasz-jugoszláv orientációról

(A Reggel tudósítójától.) A kormányzó mohácsi beszéde óta politikai körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy Bethlen miniszterelnök részletesen tájékoztassa a közvéleményt az ország külpolitikai helyzetéről, különösen pedig a magyar-jugoszláv orientációról. Beck Lajos képviselő már a múlt héten interpellálni készült ebben a kérdésben, Walkó külügyminiszter azonban közölte vele, hogy

a kormány a most folyó külpolitikai tárgyalásokra való tekintettel egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy részletes nyilatkozattal vágjon ebebe az eseményeknek

és megkérte őt, hogy interpellációját csak szerdán terjessze elő, amikor rajta kívül Bethlen miniszterelnök is részletes választ fog adni interpellációjára. Beck ezután hosszasan tanácskozott Walkó külügyminiszterrel és megismertette vele interpellációjának anyagát. Tekintettel arra, hogy

a hét kiemelkedő politikai eseménye szerint Bethlen miniszterelnök és Walkó külügyminiszter szerdai interpellációs válasza lesz.

A Reggel munkatársa tért
Beck Lajossal,

aki interpellációjának anyagáról a következőket mondta:

— Szerdai interpelláción szövege így hangzik: 1. Elérkezettnek látja-e a kormány az idejét annak, hogy a szomszéd államokhoz való viszonyunkat revízió alá vegye? 2. Vál-

tozott-e az SHS királysághoz való viszonyunk azóta, amióta Bethlen miniszterelnök nyári interpellációmra adott válaszában nyilatkozott ebben a kérdésben? 3. Milyen lépések történtek Olaszország és az SHS királyság (Jugoszlávia) részéről a tengerhez való szabadulunk biztosítása tárgyában? — A magam részéről szükségesnek tartom, hogy a nemzetgyűlés időről-időre külpolitikai kérdésekkel is foglalkozzék, mert hiszen amióta önrendelkezési jogunkat visszanyertük, egyébként is kevésbé foglalkoztat bennünket a külpolitika, mint a delegációk idején. Különösen aktuálisak ezek a kérdések most, amikor

a körülöttünk levő szövetségek bomladoznak és új alakulások körvonalait figyelhetjük meg.

Nem maradhatunk közömbösek az olyan akciók láttára, mint egyfelől Németország és Franciaország közeledése, másfelől az ennek ellensúlyozásaként jelentkező angol-olasz barátkozás. És amikor a magyar közvélemény nincs tisztában azzal, hogy

Olaszország és Jugoszlávia egymással megegyezve kívánják Magyarországnak szabadulat nyitni a tenger felé, vagy egymással versenyezve akarják-e ezt a kérdést megoldani,

akkor igazán elsőrendű kötelesség a kormányunk, hogy ezekben a sorsdöntő kérdésekben részletesen tájékoztassa a nemzetgyűlést és a közvéleményt.

Miért drága a szén?

A szénkiskereskedők vasárnapi nagygyűlésükön kijelentették, hogy a nagykereskedők „ürügyül használják föl az angol sztrájkot a szén drágítására”. — Éles támadások a fővárosi gázgyár ellen, amely „grázlerosnak állott be”

(A Reggel tudósítójától.) A nagyközönség az utóbbi hetekben egyre növekvő aggodalommal látja, hogy a téli időjárás közeledtével a tüzelőanyag ára fokozatosan, szinte ugrásszerűen emelkedik. A fa- és szénkiskereskedők vasárnap délután az Országos Iparegyesület helyiségében nagygyűlésre jöttek össze, hogy a tüzelőanyag áremelkedésének ódiumát magukról elhárítsák és annak igazi okaira rámutassanak, továbbá egyes hatósági üzemeknek és a nagykereskedőknek a szakma egzisztenciáját

veszedelmezítő tisztességtelen versenye ellen tiltakozzanak. Reich Bernát elnöki megnyitójában Halász József, a Fa- és Szénkiskereskedők Egyesületének elnöke mondott beszédet:

— A szénkiskereskedők az áremelést azal indokolják, hogy az angol sztrájk következtében kevés a szén Európában. Ez nem felet meg a valóságnak,

a nagykereskedőknek nagy készlettel vannak, de csak keveset bocsátanak a piacra, hogy Hymónod mesterségesen drágíthassák a szenet.

Ha az üzlekedést tovább folytatják, mi magunk fogjuk kézni az áremegállapítást és az uszorabíráskodás szigorú alkalmazását. De arra is készek vagyunk, hogy szükség esetén az ő példájukra, mi is kartellbe lépjünk.

hozzátárol fogjuk a nagykereskedőket és mi magunk hozunk be szövetkezetünk útján szenet a külföldről. Szóváltette még Halász József, hogy a kormány már két évvel ezelőtől ígéretet tett az egyfajta forgalmiadó behozatalára, de ezt máig sem valósította meg. Ezután

Latinák Jenő

fővárosi bizottsági tag, a Kékosz elnöke szólalt föl:

— A fővárosi gázgyár — mondotta — amelynek a külföldről behozott szenet nyilvánvalóan csak a saját

szükségletére volna szabad fölhasználni, úgy látszik, a szén-grázlerosnak állott be: szenet árul, 10 kiló mennyiségűt kezdve, amint azt minden gázgyári számlának a hátulján vastag betűkkel hirdeti.

Az ilyen hatósági konkurrenca és a nagykereskedők eladásai ellen oly módon védekezhettek a kiskereskedők, ha bevásárlási szövetkezetet alakítanak és ők maguk szerzik be szükségletüket közvetlenül a bányánál. Ez a szén olcsóbbadást is maga után vonná.

Dr. Náday Jenő, a kiskereskedők egyesületének ügyésze arra mutatott rá, hogy a szövetkezetek — az ipartörvény idevágó rendelkezése ellenére — nemtagoknak is árusítanak. Ezáltal a szövetkezetek — a közfisztrájkoké éppen úgy, mint a szocialista Általános Fogyasztási Szövetkezet — a kiskereskedőket fosztják meg kenyerről. Dr. Kemény Dezso, a Kereskedelmi és Iparkamara titkára szintén a szövetkezetek túltengéséről beszélt:

— Ezek a mi szövetkezetünk — mondotta — nem szövetkezetek, hanem

kapitalista részvénytársaságok: a Közfisztrájk Szövetkezetében például a részvények 50%-a a vezetés kezében van.

Az egész gazdasági élet szorjtelődését jelentené az olyan hatósági üzemeknek a terjesztése, amelyek a nagyközönség számára is árusítanak.

Pfeiffer Sándor, a Kékosz főtáskára, a bányák árdrágítása ellen emelt szót:

— A bányák nemrégiben nagyobb invesztíciókat eszközöltek és a kormánytól engedélyt kaptak arra, hogy ezeket a beruházásokat — három évre kalkulálva — a szén árba beszámíthassák.

A bányatársaság privát építkezését tehát a fogyasztókönözönségnek kell megfizetni.

Nem lehet igaz a nagykereskedőknek az az állítása, hogy az angol sztrájknak hatása van a magyar szén árára. A félkora kalóriájú magyar szén nem konkurrenca az angol szénnek, mi tehát magyar szenet külföldre alig szállítunk. Legfőképpen annyit, amennyit ezelőtt Szerbiába exportáltunk: tehát az angol sztrájk nem lehet ok a magyar szén drágítására.

Az angol sztrájkot csak ürügyül használja föl szénhámos módon a nagykereskedelem a szén megrágtására.

Hajós József szénkiskereskedő fölszólalása után a határozati javaslat elfogadásával ért véget a gyűlés.

Bud pénzügyminiszter december 5-én Genfben elő- terjeszti az új költségvetést

(A Reggel tudósítójától.) A legutóbbi minisztertanács utasította a minisztereket, hogy

tárcájuk költségvetési előirányzatát legkésőbb október végéig terjesszék be a pénzügyminiszteriumba.

Ere a sürgős munkára A Reggel munkatársának értesülése szerint azért van szükség, mivel Bud János pénzügyminiszter december elején Genfbe utazik és

A Népszövetség pénzügyi bizottságának december 5-én kezdődő ülésén bemutatja a most készülő 1927-28. évi költségvetést.

Ere való tekintettel a pénzügyminiszterium még november elején hozzáfog az egyes miniszteri tárcák költségvetésének összeállításához és az egyeztető tárgyalások befejezése után hozzáfog az új költségvetés megszövegezéséhez. Az 1927-28. évi költségvetés szerint

november végén már készen fog állani és előreláthatóan még a karácsonyi ünnepek előtt a nemzetgyűlés elé kerül.

PÁRISI KALITKA

REKORD OKTÓBERI MŰSORÁNAK
UTOLSÓ HETE!

MA NYITVA
REGGEL 5 ÓRAIG

5

Már heti 50.000 K részletre

szállítunk ebédészonyeget, össekötőt, futószonyeget, ágycélit, sezlóni:karót, tügrönyt

Hermann Gyula, Magyar Kosárlónó R.-T.

Főhízet: V. ker., Lipót-körút 15. Telefon: Teréz 92-96, sz.
Főhízet: I. Horthy Miklós-út 10-12. Telefon: József 86-77

Zongorák

legszelebbin részletre is

Revisky-útra 9. sz. Waldmannál

Szentkirályi-úta sarok

CHRYSLER '6'

legújabb SEDAN-modellek megérkeztek

Mod. 70 Phaeton 19/70 HP a legjobb túraautó

VI, Liszt Ferenc-tér 11. Telefon: T. 64-75

A VIG ÖZVEGY

páratlan sikere a

Royal-Apollo és Capitol műsorán

Mae Murray és John Gilbert művészetének diadala

„Volt már szabadság rend nélkül, most rend van szabadság nélkül, mi rendet és szabadságot akarunk forradalom nélkül“

— **mondotta vasárnap az egységes balpárt szegedi alakuló nagygyűlésén ezek lelkesedése mellett Rassay Károly Bródy Ernő: „Ne csak a blünösök, az ártatlanok is kapjanak amnesztiát!“**

Ottovay Károly, Szakács Andor és Dénes István beszédei

Szeged, október 24.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Szeged város polgársága imponáló módon és imponáns keretek között jelentette be csatlakozását az Egyesült Nemzeti Demokrata Párthoz annak a nagygyűlésnek a keretében, amely vasárnap folyt le a Belvárosi Muzog hatalmas nagytér-
mében. A nagygyűlésre Budapestről leutaztak: **Rassay Károly, Szakács Andor, Huska Vilmos és Dénes István** képviselők, **Bródy Ernő, Baracs Marcel** és az egyesült balpárt több vezetőtagja. Délelőtt 10 órakor a mozgósításhoz hatalmas termet megtelt. A rendőrség részéről **vitéz Petróczy** rendőrtanácsos vezetésével egy szakasz rendőr jelent meg, a tömegek azonban egyre növekedő csoportokban érkeztek a nagygyűlés színhelyére.

A hatalmas terem a megjelenteket nem volt képes befogadni, mert a rendőrség akként intézkedett, hogy csupán a mozgósításhoz ülhelyeit foglalhatta el a közönség és így mintegy ezerfőséig kintrekedtek a hatalmas teremből.

Ottovay Károly vaskereskedő, a szegedi ipar-
testület elnöke, nyitotta meg a nagygyűlést és különösen elismeréssel adózott Szeged iparos- és kereskedőtársadalmának azért a lelkes munkáért, amellyel lehetővé tették a város liberális polgárságának megszervezését.

Általános figyelem középpontjába lépett az előadói asztalhoz

Rassay Károly,

hogy Szeged város polgársága előtt ismertesse az egyesült balpárt programját:

— **Négy és fél évvel ezelőtt** — ugymond — állottam utoljára talán éppen ezen a helyen. Akkor egy túlfűtött, izgatott atmoszférában éltünk és sötét éjjelen siettünk vissza a fővárosba, amelyekkel életbe beledörögött egy rettenetes bomba, amely emberáldozatokat követelt. Akkor is félrázni igyekeztünk a polgárságot és nem tudott elnémitani bennünket az a borzalmas merénylet, mert éreztük, hogy ha minket elnémitának, akkor tulajdonképpen az önkéleinké szava némulnia el.

Ma újra megjelentünk itt önök előtt. S amikor itt állok önök előtt, eszembe jut gróf Bethlen, aki a közel napokban azt mondta, hogy mi felénk a választásoktól. **Az üzenem imen, e helyről gróf Bethlen Istvánnak, hogy mi nem felénk a választásoktól.**

Mi ismerjük ennek a kormányzati rendszernek az eszközeit, megismertük már négy évvel ezelőtt, hogy miként akarják elnémitani a polgárság akaratának megnyilvánulását. **Mi emlékezünk ennek a kormányzatnak választási eszközeire, hogy a kerületből kiűlják a jelb-
teket és mindenáron lehetetlennek tessék, hogy a polgárság akarata megnyilvánuljon.** Mi nagyon jól tudjuk, hogy

a kormány a választási eszközeit már nem tudja fokozni, mert többet már nem tehet, mint amit eddig tett.

„ZEPHIR“
fatűzelésű, légfűtéses, folytonégő kályha

Fatűzelés a legkel-
lemesebb, Zephir-
rel a legolcsóbb!

10 FÜT 24
kellő fával EGY SZOBÁT órán át

Arlapot kézséggel küld

Héber Sándor kályha- és szobafűtő-
műhelyvezető
Vilmos utca-sz. 39. sz.

Nem tudjuk, hogy a kormány mikor akarja a választásokat, de hogy mi azokat nem forszírozzuk, annak oka az, hogy ismerjük a kötelezettséget, hogy ennek a nemzetgyűlésnek még pótolnia kell azokat a mulasztásokat, amelyekkel a kormány felelős, meg kell oldanunk még a jüggő szociális és gazdasági javaslatokat. Ha a kormány ismét a választási terrorjával akarja keresztül vinni a választásokat, mi szembenézünk vele abban a tudatban, hogy a polgárság részeml arra, hogy

ez a terror nem ellenünk, hanem a magyar polgárság ellen irányul.

— Egészében országban az elvek harca jutatta érvényre az igazságot. A mi programunk kiállotta a próbát, mert az az élő valóság. Mert mit követeltünk mi? **Jogrendet, társadalmi békét, szociális adózási politikát.** Ha a kormány szociális akar rámutatni, kénytelen ezeket a gondolatokat átvenni, amelyeknek mi adtunk hangot, csakhogy ő ezeket a gondolatokat a tettek nélkül akarja kisajátítani. (Taps.) A mi gazdasági programunk akkor nem találkozott a kormány részéről megértéssel, sőt nem egyszer hazudulás vádjával illeték. Ma pedig a kormány politikájának gerincét ezeket a gondolatokat teszi, de ezek a gondolatok nála csak üres jelszavak, tettek nélkül.

— Ugyanezért föl kell vetnem a felelősség kérdését is.

Miért csak 1924-ben tértünk erre az útra és nem már 1920-ban?

Megadom a választ: mert a kormányban nem volt ereje megteremteni a kül- és belpolitikának ennek a lehetőségnek a fölléteit. Menynyit veszítettünk a tétovázó négy esztendő alatt! És az eredmény az lett, hogy

a kormány, amely nem akarta elfogadni a parlament ellenőrzését, amelyet mi sürgettünk, kénytelen volt elfogadni a külföld ellenőrzését.

Ma csaknem komikusnak tűnik föl, hogy a külföldi szakértők néhány évvel később ugyanazokat a javaslatokat tették a kormányának, amelyeket mi évekel előbb sürgettünk. Mi követeltük a kereskedelemben a szabad forgalmat, a ki- és behozatali politika szabaddátételét, de akkor a kormány ezeket a javaslatokat elutasította. Később reakciónyszerült. Akkor azonban jött a protekcionizmus. **Az állam támogatja a vállalatokat az ország polgárságának a rovására.** Mi követeltük a progresszív adózást, de a kormányban az kellett, hogy külföldiek kalkulálják ki, hogy milyen adózást bír el a magyar nép. Sürgettük a takarékosagot, ezt a kormány ugyancsak a külföldi nyomásra volt kénytelen programjába venni.

A takarékosag azonban csak üres jelszó maradt

és ezért a polgárságnak kötelessége, hogy most, amikor a szánás megszűnt, az ellenőrzést kezébe vegye.

— Nem lehet tagadni, hogy az országban a polgárság politikai kérdések iránt közönyössé lett. Nem esedálható ez, mert hiszen a minden-napi élet gondjait leköti az emberek figyelmét. Éveknak a közvélemény nélküli kormányzása olyan hízagot teremtett a kormány és a magyar társadalom között, amely ma is sükhett teszi a kormányt a társadalom bajaival szemben. Nem vagyunk a bosszu politikájának háva, de mi kell mutatnunk arra, hogy az ország belpolitikai érdekeit megkövetelik, hogy

a kormány ne csakja be a szemét azok előtt sem, akik a kormány elleni vélt bünesek-mény miatt kerültek a törvény elé!

Lehetetlen, hogy úgy álljunk a külföld előtt, hogy csak bizonyos bünesekelményekre legyen amnesztia, de azokkal szemben, akik jogokért harcoltak, elzárkóznak. De gazdasági kérdésekben nyganez a hízag áll fönna a kormány és a társadalom között. Ujabbban az adomérésklés jelezvát dobták be és mi történt? (Semmi!) Külföldi példák állítottak előtünk, amelyek egyszerűen lekönörözhattunk volna. A kormány

azonban nem tette. *A parlament ugyan leszállította az adókulcsot, de a kormány erre bizalmas rendeletet adott ki, amely fölemelte az adó-
atopkat.*

Gyakorlatilag tehát több adót fizetünk, mint ezelőtt.

Amikor a társadalom a súlyos adóterhek alatt föllajdult...

A hallgatóság körében valaki ekkor azzal a száándékkal, hogy a gyűlés méltóságos menetét megzavarja, közbekiáltott, de

a nagygyűlés közönségének föllépésére a zavarkeltők mindjárt el is hallgattak.

Rassay derissen intette csendre a fölláborodó hallgatóságot.

— Bizonyára a közbekiáltó az a boldog ember, akinek nincs adópanasz. Majd így folytatta: **Bedobták a közvéleménybe az adó-revizio gondolatát is. Tudtommal csak egyetlen ilyen bizottság jelent meg Miskolcon, ellenben, rendeletet adtak ki, hogy a pénzügyigazgatóságok maguk vegyék revizio alá az adókövetéseket.** Azt pedig nagyon jól tudjuk, hogy az ilyen adóföllebbezések elintézése éveket tart. Ugyanez a helyzet a forgalmi adónál is. Németországban háromnegyedszázalékra szállították le a forgalmi adót, Ausztriában évek óta bevezették a fázisrendszert.

Felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy nálunk elhangozhat bármilyen ígéret, a fázisrendszert a pénzügyminiszter nem akarja behozni.

Van egy másik adó is, a luxusadó. **Vallom, hogy a fényűzés, ahol a nagy vagyon tobzódik, meg kell adóztatni.** Nálunk az a helyzet, hogy 1920–21-ben állapították meg a luxuscíkket és ez a rendelet áll fönna ma is. A kormány adóhátralék után háromszor 10% kamatot követel.

A magyar nép akar adót fizetni, de nem tud.

— Ezzel a kormányzati politikával nem lehet termelni, sem a termelést fokozni. Adó-progresszivitás és takarékosag az a két pillér, amelyen gazdasági életünk fölepülhet. Nem régen egy színescsoport külföldi kiutazására kétmilliárdot utaltak ki. Ujabbban, hogy Lillafüreden üdülőt építsenek, egymillió aranykronát áldoznak az ország kasszájából, akkor, amikor az országnak ezer vérző szociális sebe van, amikor a rokkantak éhhalálnak vannak kiteve s amikor a hadikölcsönök ügyében semmit sem tesznek, s tanulóifjúságunk nem tudja tandíját megfizetni és tan-könyvét megvásárolni. Ilyen körülmények között

ezek a kiadások bünt jelentenek.

— Hat év óta a kormány nem terjesztett elő zárszámadást és így jogom van azt mondani, **hogy itt valami baj van.** Ma már nem is volna elég az állami zárszámadás előterjesztése, mert a kormány a Pénzügyügyi Központ útján is támogatott vállalatokat. Köve-

SPIRA ÉS BEREGI
BUDAPEST Kossuth Lajos-u. 15. DEBRECEN Ferenc József-u. 47.

**Nyakkendő-
ujdonságaink**
Kiváló izlésűek és szenzációs olcsók!

Úzi P. C. HABIG-halapunjdonságok Párisi selyemingkülönlegességek

SZÖNYEG
legfinomabb minőségű

Valódi szamirna, argaman, ebédli- és futószőnyegek, papírnok, takarók, ág- és asztalterítők, függönyök barmulatos élcsón árusítottaink

Gyönyörű nyírott ebédli-szőnyeg már 930.000-tól

Perzsaszőnyegek, amelyeket a Keletről személyesen hoztam

Gyönyörű öszekbők már 1.400.000-tól
Remek ebédli-perzsa már 9.090.000-tól

Selyemperzsák, stránszok, öfönok, bokarák olcsó nagyban áron

Fizetési könnyítések! Alkalmi vételnek!

SCHILLINGER BÉLA
Budapest VI, Teréz-körút 15. sz. Alapítva 1906-ban

Bagolyvár-vendéglő
II, Margit-körút 20, megnagyobbított
téli helyiségei megnyitáltak!
Dundus Horváth Feri muzsikál!

teljük, hogy ezekről is adjanak elszámolást. Rassay szavai közben a háttérben valaki újból megszólalt és közbekiáltotta:

Halljuk már Telekit!

Rassay Károly nyugodtan vágott vissza: — Én Teleki Pált már évek óta szeretném hallani, de, sajnos, sohasem sikerült.

Majd így folytatja: Mindennek alapfeltétele, hogy a kormány a nép kormányja legyen. Ezért követeljük a közzabadságokat, a sajtó-, egyesülés- és gyűlekezési szabadságot. Az esküdtzék garanciája a közmorálnak és mindenekelőtt követeljük a megalkuvás nélküli általános, titkos választójogot. Lehetetlen, hogy mint egy kis sziget éljünk, amikor minden nép kivívta ezt a jogát. A mi politikánk nem merül ki a numerus clausus elleni küzdelembel. Mi az ország sebeit gyógyítani akarjuk.

Rendet és szabadságot akarunk forradalom nélkül.

Volt már szabadság rend nélkül és most rend van szabadság nélkül. Nekünk e kettő együtt kell. Nem új program ez, mert hisz Kossuth Lajos is ezt vallotta s ő össze tudta fogni ezt a két gondolatot. És kérdem önöktől, akarják-e ezt a politikát?

Az egész hallgatóság kitört lelkesedéssel kiáltja: Igen, akarjuk, ezt akarjuk!

— Ha igen, ennek kivívása önökön áll és az eredmény önök hűségébe és kitartásába van bízva.

Rassay beszéde után percekig át viharzott a taps, amely akkor is tartott, amidőn az előadói asztalnál

Szakács Andor

jelent meg. Azzal kezdte beszédét, hogy a szegedi kurzusúság megkondította a vészharangot erre a nagygyűlésre.

— Kérdem önöket — ugymond —, kik hallották a pártvezér politikai megnyilatkozását, lehet-e magyar közügyeket higgadtan és bölesebben tárgyalni? Nem akarunk mást, mint hogy Magyarországon a magyar nemzet legyen az ur.

A kormány Magyarországot a magyaroktól félti.

Ezért nem akar nekik jogot adni. Amidőn annyi sajtó sebe van az országnak, akkor a kormány a legsürgősebb feladatnak a felsőházi javaslatot tartja. Azt mondják — ugymond —, hogy felsőház nélkül csonka a magyar alkotmány.

Hát a titkos választójog nélkül nem csonka?

Itt van az ezeréves Magyarország, ennek az országnak kell elsősorban visszaadni ezeréves magyar alkotmányát.

Bródy Ernő

szólt ezután, aki megállapítja, hogy a közép-ostály valóságba jutott. Exisztenciái pusztul-

nak el nap-nap mellett és mi ezekkel a jelenségekkel szemben tehetetlenül állunk. Elismerem, hogy a legnagyobb bajt Trianon csinálta. De a második főoka a bajnak a mai kormányzati rendszer, amelynek politikai hitvallása a féldiktatura.

Ma a gomblyuk és a zsebek politikáját éljük.

Új méltóságokat kreálnak és monopóliumokat adnak. Véget kell már vetni ennek a protekcionista rendszernek és véget kell vetni annak, hogy egyesek gomblyuk- és zsebfájdalmait orvosolják.

Nem lehet olyan kormányzat, amelyben a szervezett kisebbség uralkodik a szervezeten többség fölött.

Demokratikus törekvésnek kell érvényesülni, amely mindenkit egyformának tekint. Munkaalkalmakat kell teremteni. Valamikor az volt a vágyunk, hogy a munkásokat is polgárokká tegyük és most az történt, hogy a polgárok is

nincstelen proletárokká lettek. Emberek között csak egy különbséget ismerek, hogy vannak beszületés emberek és vannak gazemberek. Nem ellenzem, hogy kegyelmet adjanak a frankhamisítóknak. De

elsősorban amnesztiát az ártatlanoknak,

akik sohasem vétkeztek és mégis bűnhődnek, akik nem kiűntetést keresnek, hanem élni akartak. Ezt kérem a magyar polgári társadalom számára.

Bródy után, akinek beszédét percekig át taposolta a közönség, Dénes István idézi Hegedűs Lóránt mondanát, hogy lehetetlen elképzelni földreformot, amelyből éppen a föld hiányzik.

A lelkes tapsal fogadtott beszéd után Ottóvay Károly, a nagygyűlés elnöke, záróbeszédében a szegedi liberális pártot megalakultnak jelentette ki és egyben a nagygyűlés megválasztotta a szervezőbizottságot.

Délután 4 órakor a fővárosi képviselők visszatartak Budapestre.

Tíz milliárd értékű bélyegjegyekkel nem akar elszámolni a Vármegyei és Községfőlszerelési Rt. az Országos Testnevelési Tanácsnak

A Testnevelési per utján akarja kényszeríteni a részvénytársaságot az elszámolásra és a megmaradt bélyegjegyek kiadására

(A Reggel tudósítójától.) A mult esztendő nyarán az Országos Testnevelési Tanács az iránt folytatott a miniszteriumokhoz, hogy a testnevelési alap gyarapítása érdekében engedjék meg neki, hogy bélyegjegyeket bocsásson ki. E kérelem folytán tavaly augusztus 22-én belügyminiszteri rendelet jelent meg, amely a vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint a földművelésügyi miniszter hozzájárulásával a kívánt engedélyt megadta. Dr. Nádasy Imre, az akkori országos főkapitány irta alá a miniszter helyett a rendeletet, amely följegozsítja az Országos Testnevelési Tanácsot, hogy pénzalapjának gyarapítására ötven millió darab ezerkoronás bélyegjegyet, összesen tehát ötven milliárd értékű bélyegjegyet bocsásson ki és hozzon forgalomba.

Az engedély egy esztendőre szólt. 1925 szeptember 1-től 1926 szeptember 1-ig. A miniszteri rendelet kifejezetten hozzájárult, hogy a testnevelési alap gyarapítására szánt bélyegeket a marhapasszusok átírásokra a községi jegyzők szedhetik be a tulajdonosoktól önkéntes hozzájárulás esetén. Jogot adott a miniszterium arra is, hogy a bélyegjegyeknek kibocsátását és forgalombahozatalát az O. T. T. másra is átruházhatja. A Testnevelési Tanács élt is ezzel a bírósággal és a miniszteri rendelet kibocsátása után három nap múlva már le is szerződött a Vármegyei és Községfőlszerelési Részvénytársasággal, amely cégnek az üzleti telepe az Irányi-utca 21. szám alatti házban, tehát ugyanott van, ahol a fajvédők pártklubja. Megindult a bélyegkeció, de a testnevelési alap gyarapítására engedélyezett ötven milliárd értékű bélyegkekből a részvénytársaság egyelőre csak tíz milliárd értékűt bocsátott ki, de ezt sem tudták forgalomba hozni. Az üzleti esztendő vége felé a Vármegyei és Községfőlszerelési Rt. a forgalomba hozott bélyegek eladási ára fejében mindössze két

milliárd száz millió koronát fizet le és ebből a szerződés értelmében feles alapon elszámoltak egymás között egy milliárd hétszázötven milliót, míg háromszázharminc millió elszámolatlan maradt. Most aztán a szerződő felek között olyan merév ellentétek keletkeztek, amelyek miatt ez az ötven milliárdos ügylet pörbe jutott. Az történt ugyanis, hogy ez év szeptember 1-én lejárt a bélyegke forgalombahozatalára engedélyezett esztendő és a miniszter augusztus 2-án egy újabb redelettel az előző engedély hatályát egy évre meghosszabbította.

A mostani rendelet azonban már kikötötte, hogy a bélyegjegyeket a Testnevelési Tanács csak házi kezelésben bonyolíthatja le és

csak a hasított körmű állatok eladásánál szabad községi jegyzőknek forgalomba hozni.

Az O. T. T. e rendelet következtében fölhívta a részvénytársaságot arra, hogy az előállított tíz milliárd értékű bélyegkekből a meglevő példányokat adják ki és a költségekről adjanak pontos elszámolást. A részvénytársaság erélyesen tiltakozott a fölszólítás ellen s megtagadott minden elszámolást. Hyen körülmények között az Országos Testnevelési Tanács képviselőiben dr. Kelemen Kornél ügyvéd pört indított az I-III. ker. járásbírósg előtt a Vármegyei és Községfőlszerelési Rt. ellen és keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze a részvénytársaságot a pontos elszámolásra. Most folyt le ebben az ügyben a tárgyalás dr. Kiss-Kós László járásbíró előtt, ahol az alperes képviselőiben dr. Weisz Károly ügyvéd felperességi kifogást emelt. Előadta, hogy az Országos Testnevelési Tanács a törvény értelmében a közoktatásügyi miniszterium egyik szerve

és ha ez a szerv harmadik személyekkel köt szerződést, akkor nem lehet külön jogi személy s vitatna, hogy az Országos Testnevelési Tanácsnak nincs külön és önálló cselekvőképessége. A bíróság a pörös felek előterjesztései után nem hozott döntést, hanem határozatát a jövő hó közepén fogja az érdekeltek előtt egy folytatódagos tárgyalás keretében kihirdetni.

Vennék használt szekrénykoffert! „Sürgőző” jellegre A Reggel kiadó-hivatalába

Erzsébet-körút 33. sz. Kezdetre 10 1/2 órákor P A P A G A J Nemzetközi tánc- és variété-műsor Előkelő! Művészi! Hangulatos! 20 remek szám! Óriási siker!

Főülzet: VII, Klauzál-tér 9. szám Főülzet: VII, Klauzál-tér 9. szám A legmodernebb amerikai alkatrészek Garantált, tartós akkumulátoröltés! Készülékeket havi díj ellenében sőtállással karbantartom Kiegészítő: Kiegészítő: Szakszerű behangolás laboratóriumban Kiegészítő: Kiegészítő: DOMONKOS

MAGYAR SZINHÁZ Szeretek egy színésznőt! A menekülő asszony Galsworthy-premier Pénteken:

PRATERMICI Jula Maldé

Döntő fordulat a katonai ellenőrzés ügyében

Csáky honvédelmi miniszter kijelenti, hogy „megközelítettnek látszik az az idő, amikor megszűnik Magyarország katonai ellenőrzése“

(A Reggel tudósítójától.) Csonkamagyarországnak a trianoni béke aláírása, vagyis 1920 június 4-ike óta egyik legsúlyosabb problémája

a katonai ellenőrzés

kérdése. A nagykövetek tanácsa tudvalevően nem intézkedett a katonai ellenőrzőbizottság visszahívásáról akkor sem, amikor Magyarország a békeszerződés aláírását követő néhány hónap múlva teljes egészében végrehajtotta a katonai rendelkezéseket. A magyar kormány már több jegyzékben kérte ennek alapján a katonai ellenőrzés megszüntetését és annál is inkább napirenden tartotta ezt a kérdést, mivel

katonai ellenőrzőbizottság Bulgárián kívül ma már csak Magyarországon működik,

egyéppedig olyan széles hatáskörrel, hogy nemcsak a szoros értelemben vett ellenőrzéshez volt joga, hanem ahhoz is, hogy

névtelen följelentések és besugások alapján fegyverek és munició után kutasson.

Az ellenőrzőbizottság rajtaütésszerűen szokott megjelenni egyes vidéki városokban, kutatása azonban nem vezetett eredményre, sőt

kinos incidenseket okozott.

amelyeket azután csak diplomáciai uton sikerült nagy nehézségek árán elsimítani. Ilyen incidensek történtek legutóbb Kecskeméten és Sopronban is, ami arra késztette a kormányt, hogy ismétellen lépéseket tegyen a katonai ellenőrzés megszüntetése érdekében. Joggal hivatkozhatott a kormány arra, hogy ez a méltatlan helyzet nemcsak az ország szuverenitásának súlyos sérelme, hanem

óriási anyagi áldozatokat is követel az adók terhei alatt roskadozó lakosságtól.

Ilyen előzmények után méltán keltett nagy föltűnést beavatott politikai körökben vasárnap délelőtt az a hír, hogy

a katonai ellenőrzés ügye döntő fordulat-hoz érkezett.

A Reggel munkatársa szükségesnek tartotta, hogy ezekkel a hírekkel kapcsolatban

gróf Csáky Károly

honvédelmi miniszterhez forduljon fölvilágosításért, aki a következő rendkívül fontos kijelentéseket tette:

— A trianoni békeszerződés értelmében a szerződés aláírásától három hónapon belül kellett végrehajtani a békeokmány katonai rendelkezéseit. A végrehajtás ellenőrzését a nagykövetek tanácsa alá tartozó katonai ellenőrzőbizottságra bízta. Magyarország a katonai rendelkezéseket a megjelölt időpontra teljes egészében végrehajtotta, amire az ellenőrzőbizottság létszámát csökkentették ugyan, de maga a bizottság folytatta működését és úgy itt maradt, mintha örök időkre kívánt volna Magyarországon berendezkedni.

A kormány mindent megtett a katonai ellenőrzés megszüntetése érdekében, ugyiszlend állandóan tárgyalt ebben a kérdésben, de a nagykövetek tanácsa mindig talált katonai berendezésünkben kifogásolnivalót, vagyis végeredményben ürügyet arra, hogy a bizottság működését meghosszabbíthassa. Most azonban

örvendetes fordulat állott be ebben az ügyben, amennyiben a legutóbbi tárgyalások tapasztalatai alapján megközelítettnek látszik az az idő, amikor megszűnik Magyarország katonai ellenőrzése.

(L. D.)

Látogatás a gyógyuló Góth Sándornál, akit Gombaszögi Frida virággal, Pártos Guszti cigány- nyal, a világosítók világossággal akartak meggyó- gyítani, de akit mégis csak a felesége gyógyított meg

(A Reggel munkatársától.) E héten Budapesten sehol sem jöhett össze társaság, ahol meg ne kérdezték volna egymástól az emberek:

mi van Góth Sándorral?

Mintha mindenkinek közeli rokona vagy barátja lett volna, úgy aggódtak érte az emberek, az arcára volt írva mindenkinek, hogy komolyan és szívből aggódik Góthért.

egy héti szinte lábujjhegyen jártunk, mert Góth Sándor beteg volt.

Nagyon, nagyon a szívéhez nőhetett ezeknek a komisz, rideg, mindenből gunyt űző, mindent kiviceelő pestieknek Góth Sándor, hogy a megilletődésüket még csak titkolni sem akarták.

Eladó-tisztviselő

egy, önálló, többévi gyakorlattal külső szolgálatra autómobilkormány szakban keresetkelt. Előnyben részesülnek, kik pneumatikakészítésben sikeresen működnek. Részletes ajánlatok referenciákkal, fizetési igényekkel, szakmásmérőjellel. A Reggel kiadóhivatallába küldendők

egyszerre elhalkult a hangjuk, szinte suttogni kezdtek, ha valahol szóba került, hogy milyen beteg. Hát most már — jobban van. Hála Sarbó, Kövessy és Bence professzoroknak és a feleségnek. Góthné úgy ápolta az urat egész héten, mint egy szent, éjjel-nappal le nem hunyta a szemét, állandóan mellette volt. Góthnak agyinfluenzája volt, valami furesa új betegség, hüléshül kapja az ember, az orvosok csak nemrégiben jöttek rá erre a betegségre. Kövessy, Sarbó és Bence professzorok kezelték Góthot és a háziorvosa, Bajor Dezső dr. Vasárnap délelőtt párt percre meglátogathattam, Sarbó professzor éppen ott volt nála s azzal bucsuzott, hogy — ha minden jól megy, ezen a héten már át is veheti szerepét a Nosztyi fiuban.

Elmondtam Góthnak, hogy az egész város hogy aggódik érte. Hogy mindenki egyszerre hogy elkomolyodott, ha valahol szóba került, hogy milyen beteg. Góth csak hallgatott s egyszerre olyan

sirógöresőt kapott, hogy a feleségével együtt alig tudtuk magához téríteni.

Góthné elmondta, hogy a színházban, este, senki sem mert szólni hozzá, amíg az ura túl nem volt a krízisen, igazán lábujjhegyen járt

körülötte mindenki, látták, hogy milyen állapotban van, hogy jól van dülve. Az egyik fiatal világosító folyton ott keringett körülötte, amíg a színpad egyik sarkában állt a jelenésére várva s egyszerre csak megszűnt a reszketve és tikkadtan az izgalomtól, könnyes aggódalommal a szemében:

— Nagysád, kérem... bocsánat... van a Góth urnak odahaza elég világossága?...

Mint az Anatole-novella bohóca, aki a Madonnának nem tudott egyebet adni, mint egy grimaszot, néhány bukfcencet, esetleg, ő — világosságot kínált...

— Olyan volt az egész színház — mondta még Góthné —

mint egy nagy szív,

Gombaszögi Frida a legszebb virágokat és a legszebb leveleket küldte, Gazi Mariska el nem mozdult egy pillanatra sem mellőlem, ő kísért haza,

Pártos Guszti meg mindenáron föl akart jönni két cigányal,

hogy elhuzassa a Sándor nótáját, az „Almaidban veled vagyok“ címűt, mert tudja, hogy emellett a nóta mellett ismerkedtünk meg egymással. A Bubenyk meg folyton azt hajtogatta, hogy „csak már megjönné az én drága gazdám, a Kopereczky méltóságos ur“...

— Hát, Sándorkám, most már egészen jól érzed magad?

Góth vidáman felel, ha érzik is a hangján, hogy bizony gyöngye még a legény:

— Csütörtök óta azt sem tudom, hogy fejem van. De, tudod, nagyon megijedtem, amikor azt a sok professzort itt láttam az ágyam mellett s bevallom, kezdtem már elbucuszni a trencsényi takarékpénztártól, meg a főispánságtól, meg az egész földi komédiától...

— Nagyon sok szív dobogott érte, Sándor, meg kellett gyógyulnod...

Góth a könnyeivel küzdve felel:

— Amikor láttam, hogy körülöttem annyi tudós van, az jutott eszembe, hogy hány beteg van, akinek egy se jut közülük. S akkor elhatároztam, hogy én is, a feleségem is, ha kórházba hívnak majd föllépni, hát akár éjszaka is elmegyünk, mint ahogy ezt tettük a háború alatt is.

— És mit üzensz a városnak, Sándor!

— Hát, hogy köszönöm... Nagyon szépen köszönöm... És, hogy nem tudtam, hogy így... ilyen nagyon szeretnek... És hogy meg fogom háldni... ígértem, hogy meg fogom halálni...

(e. z.)

Ha a sajtó „kielégítően viseli magát“, akkor a kormány egyelőre nem tárgyalatja le a büntetőnovellát

(A Reggel tudósítójától.) Hír szerint rövidesen sor kerül a sajtótörvény revíziójára, mert a kormány a felsőházzal szóló törvényjavaslat után a büntetőnovellát akarja letárgyalatni. Kérdést intéztünk erre vonatkozólag Orffy Imréhez, a büntetőnovella kismemelt előadóhoz, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A sajtó szerepét a társadalmi rend szempontjából csaknem kielégítőnek látom. Véleményem szerint csak akkor válnék aktuálissá a büntetőnovella tárgyalása, ha a sajtó az államrenddel szöges ellentétbe kerülne.

Nem örömmel szavaznók meg a büntetőnovellát,

annál kevésbé, mert véleményünk szerint elcsesztette primer aktualitását. Csak kényszerhelyzetben vállalkoznánk a novella letárgyalására, azt hiszem azonban, hogy

erre nem is fog sor kerülni,

A Reggel munkatársa kérdést intézett Pesthy Pál igazságügyminiszterhez is, aki a következőket mondotta a büntetőnovella sorsáról:

— Nem foglatkozom azzal a tervvel, hogy a közeljövőben letárgyalassam a büntetőnovellát. A nemzetgyűlésre fontos szociális javaslatok megoldása vár.

Nem tudom, hogy a büntetőnovella mikor kerül napirendre.

Bundák és szőrmebőrök legelőnyösebben

Elkán és Gerő

szücsöknél

VI, Andrásy-ut 27. szám

Villányi pezsgő

(Schaumburg-Lippe)
CSAK RÉGIÉVJÁRATOK

A 30.000 méter selyem eladása

hihetetlen torlódásokat

idézett elő üzletben. Kérem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy
lehetőleg már a reggeli órákban

is eszközölje bevásárlását

HEGEDÜS LAJOS

selyemnagykereskedő

IV, Bécsi-utca 1. szám, félemelet (bejárat a kapu alatt)

HIREK

Diószeghy

Kilenc óra előtt tíz perccel, a beamterek pontosságával, ült föl reggelenként a Nemzeti Színház előtt a 6-os villamosra. Nem autóval száguldozott a miniszteriumba, pedig tette volna, a belügyben a közbiztonsági osztály vezetője volt. Elveggyűlve a legszerényebb polgári közlekedés eszköze, mégis, így is más volt, mint a reggeli sietős emberek, az aktatáskás ügyvédek és a hetikártyás tisztviselők. Megjelenésében van valami a régebbi időkbeli. A régi miniszterialtis férfiak urisága ez, tradíció a zakó szabásában és a magas gallér merre keménységében is. Ez a divat, amely nem változik, nála nemcsak külsőség, lényével összeforrt. Nem véletlen, hogy az új divatot nem kedvelte, hogy öltözködésében is az maradt, akik a régiek voltak. Hosszu, magas alakján a szürk és szürke zakó s a csukott, magas és egyrétű gallér, a gamási és az esernyő, mindez a tekintély eleganciája, ahogy ő viseli. És az sem véletlen, hogy szürk, csontos és vékony alakja mögött egy fanyar regény romantikus hőse rejtezik. A regény fanyar; kezdete a Duna-Tisza közén homályos hajnalokba vész. Ő küldetett, hogy a teltesek kemény kézzel, tekintet nélkül nyomoztassanak ki. Így jelentették a félhivatalos kommunikék. Így hitte ő is. Mert romantikus lélek. Aztán ott ült a csongrádi bombapör földrágylásán, tavallomást tett, hogy a merénylőket előtte minden kénszer, nélkül beismerték a vádoltak és hogy a vallatásnál bántalom őket nem érte. Furcsa látvány volt: hivatali tekintélynek ölékelő biztossággal ült le a bírák elé és végül gyöngyöző homlokkal, esodálkozó arccal, riadtan nézett körül, — mi történik itt? A vádoltak, Piroshélek, akik a háta mögött ültek a kihallgatás alatt, odahajoltak hozzá és durván sértegették. Bülni, a eszimanadrágos kupec, kihívó, tiszteletlen kérdéseket intézett hozzá. Máltavánkodva tiltakozott és elámulva látta, hogy nem az ő szavának adott hitelt; az ülést a vádoltak védekezését fogadta el, hogy a beismerő vallomást nem önként tették, hanem a brutális vallatás kénszere alatt vallattak a merénylőket. Számára mindez meglepetés volt. Elismerést várt, ahelyett majdnem ő volt az, aki a prondom maradt. Most is azt hitte, hogy annyi év munkája után ő következik soron, ő lesz a belügyi helyettes államtitkár. Új meglepetés, nem ő következett. Vette kalapját, el-távozott. Nyugdíjba megy. Nem panaszodik. De hallgatásából a Don Quijote-ok mély-vonatkozású tragédiája szól: tiszteletreméltóan komolyan vette haradit és sohasem hitte volna, hogy szemlalomharcot kellett vívnia.

Nagy Andor

Kirabolták egy bankigazgató lakását. A Munkácsy-utca 27. számú ház főügyelője vasárnap reggel meglepődve vette észre, hogy Lugossy József bankigazgató I. emeleti lakásának ajtaja nyitva van, holott a bankigazgató egész családjával Abbáziában tartózkodik. A házfőügyelő azonnal értesítette a rendőrséget. A detektívek megállapították, hogy a lakást vasárnap hajnalban átkelések nyitották föl, behatoltak a lakásba, fölfeszítették az összes szekrényeket, mindent fölorfoglaltak és rengeteg holmit vittek el. Hogy mi hiányzik a lakásból, azt egyelőre, a lakás tulajdonosának távolléte miatt, nem lehetett megállapítani. Az ismeretlen betörők kézrekerítése iránt a rendőrség megindította a nyomozást.

Babits Mihály szerzői estje. Rendkívül meleg hangulatban folyt le vasárnap este a Zenekadémia szuffertinyormórnében Babits Mihály szerzői estje. Bevezetésül Karinthy Frigyes lelkes barátai szavakkal méltatta az idealista költő, a fionomtölti esztétikus gazdag, amelleti szerény és halkszavú egyéniségét. Kitünő előadók interpretálták ezután Babits műveit, majd Kósa György Laodameia-kantátáját mutatta be a Madrigal-kórus Hammerschlag vezénylete alatt. A korális részében érdekes újdomság nagy térséget aratott.

Yes porcellánpuder egyedül a világon, amely a porusokat nem tűni el.

Ma Apponyi, holnap Rassay beszél a felsőházi javaslat vitájában. Apponyi Albert gróf, aki a vasárnapot választókerületében, Jászberényben töltötte, ma délelőtt felszólal a parlamentben és részletesen kifejteli a felsőházi törvényjavaslatról szemben alkotmányjogi aggodalmait, amelyeket a javaslaton legutóbb eszközölt módosítások sem tudtak teljesen megszüntetni. Kedden vagy szerdán Rassay Károly beszél, aki föl akarja szólítani a miniszterelnököt, hogy osszassa el az új választások terminusa körül tapasztalható titokzatossgót.

Székaes Károlyt a vizsgálóbíró sem helyezte szabadlábra. A „Commerzieller Beobachter” című hiteltudósító lap szerkesztőjét, Székaes Károlyt vasárnap délelőtt 11-hallgatta Koritsánszky József vizsgálóbíró, Székaes azzal védekezett, hogy amit ő tett, az egyáltalán nem képez büncselekményt, mert a bíróságok följáratásairodái nyilvános helyek és mindenkinnek jórésben áll tudomásul nyrezni a bíróságokhoz befutó pörökrol és végrehajtást ügyekrol. Ő a mostani zavaros hiteltviszonyok közepette csupán előzetesít tájékoztatta a kereskedők ellen meginduló pörökrol és végrehajtásokrol. A vizsgálóbíró azonban ezt a védekezést, mint teljesen alapatlant, figyelem kívül hagyta és a kihallgatás befejezése után főtartotta Székaes Károlyt szemben az előzetes letartóztatást. Simon István bírósági irodagazgató és Loyál Károlyné Járásbírósági kezelő kihallgatásához is hozzáfogott Koritsánszky vizsgálóbíró, de az ő ügyében csak ma dében hirdetik ki a letartóztatásra vonatkozó határozatot.

Egy ügyvéd tragédiája. Vasárnap délelőtt egy igazgató férfi jelent meg a főkapitányságon, ahol türelmetlenül követelte, hogy kerítsék elő Kort mérnököt, mert az illetővel sürgősen le kell számolnia. Röviddel ezután megérkeztek a főkapitányságra az igazgató férfi hozzátartozói, akik elmondták, hogy rokonuk, dr. Praesko Pál ügyvéd, a Bokréta-utca 23. számú házában lakik és reggel óta már bejárta az egész fővárost, mindenfé kémos jeleneteket látogatózott valami mérnök miatt, akiről azt állítja, hogy elintézetlen ügye van vele. Részletes Lázár rendőrfőnököst a hozzátartozók kérelmére dr. Praesko Pált megvizsgáltatta az ügyeletes rendőrfőnököst, aki a szerencsétlen ügyvédet az anygalföldi elme-gyógyintézetbe szállította.

Leleplezték Hozelitz Gyula törvénytörési tanácselnök sremletét. Vasárnap délelőtt leplezték le a rákoskereszturi temetőben dr. Hozelitz Gyulának, a budapesti törvénytörési egy előtthunyt kiváló tanácselnökének, a fővárosi ur és művészcsaladban kedvelt tagjának sremletét. A zahogó esőben előkelő nagy kőházsgyűlt egybe, amelynek sorában ott voltak Nagyeszter Károly törvénytörési tanácselnök, dr. Thomann Mihály tabornok-orvos, Bedő Mór, Gál Jenő, Popper Tódor, Hegedűs József, Pénges Rezső, Unger Ferenc ügyvédek, Schöber Béla, a Jegyzőnk vezérigazgatója, Péter Jenő vezérigazgató, a Kuller-, Herendi-, Knud-Perecz-családok tagjai, továbbá a fővárosi bírói és jogásztársadalmának számos vezető tagja. A ryászólk közönség mély meghatottsággal hallgatta Fischer főbírói emlékbeszédét Hozelitz Gyula kiváló erényeiről, Jóságáról és arról a meleg szeretetről, amely annyi barátot és tisztelt szerzett neki. A sirko Vargha Oszkár szobrász művészi munkája.

Lopás miatt letartóztattak egy volt színi-növendéket. A rendőrség vasárnap letartóztatta Vég Vilma volt színiiskolai növendéket, aki a Corvin-áruházban kisebb tolvajlásokat követte el. A fiatal leány, hogy megélhetését biztosítsa, nemrégiben mint elárusítócély vállalt állást a Corvin-áruházban. Alig hogy elfoglalta állását, társnői, Szász Jca és Schnur Ilona nagy megdöbbenéssel vették észre, hogy öltözékük sarkjából valaki ellopta pénzüket. A leányok följelentésére megindult a nyomozás, amelynek során kiderült, hogy Vég Vilma volt a tolvaj. A megtévedt leányt vasárnap behozták a főkapitányságra, ahol letartóztatásba helyezték.

A lengyel képviselők és szenátorok nem lehetnek részvénytársasági igazgatók. Varsóból Jeleni A Renael tudósította: A kormány legújabb rendelete megtilja a szándékú és a képviselőház tagjainak, hogy részvénytársaságok igazgatóságában vagy fölügyelőbizottságban helyet foglaljanak, tekintet nélkül arra, hogy a vállalatok szahvénit kapnak, illetve állami megrendelésre dolgoznak vagy sem. Azok a képviselők és szenátorok, akik tizeméry napon belül nem mondják le, elvesztik mandátumukat.

ORVOSI GYÓGYKOZMETIKA
IV, Szervita-tér 5 (jélemelő)
Telefon: 89-92
helyi fogasztásra, speciális gépekkel

Vasárnapi filharmónikus főpróba. Dohnányi távollétében vendégkarmagyok vezénylik az idei műsor tetemes részét. Az első hangversenyben Nilius Rudolf, a bécsi Konzertverein irányításe megmutatkozik be. A szimpátiikus megjelenésű karmagy, aki Richternek volt tanítványa, különösen kamarazenekari működésével szerzett magának nevet. Korrekt ütözés és meleg, tiszta derű jellemzik vezénylését, ameddig kis formák között mozog. Szélesebb keretek kitöltésére képzelőereje nem elég gazdag, orkesztrális színérezése pedig kevésbé eleven. Epp ezért korrekt kamaramuzsika volt Bach III. Brendenburi koncertjének előadása, míg Berlioz Symphonie phantastique egyes szépen kidolgozott részletektől eltekintve, kissé egyhangu mederben vonultat föl lázas víziót. Korngold op. 4. ifjúkori nyitánya, amely a csodagyermek pályája kezdetén szenális hangszerelésével oly nagy reményeket támasztott, ma már (a szerző életkora megkétszereződven, a várakozások csak részben váltakozva be) sekély tartalmú és kaotikus fölépítésével mélyebb tészést nem arat. A hangverseny eseményét Güller Yaura, a nálunk méltán kedvelt párisi zongoraművész szolgáltatta, aki Mozart C-dur versenyt magagerőtel, fenékül előadásban, ragyogó plasztikával és a frazirozás minden részletét tudatosan kidolgozó fényes technikai biztonsággral szólaltatta meg. Az Andante sóhaj reflexiói, misztikus föfelme, az utolsó tétel örömkönyei és humoros ctt csillogott szívmagyazással ujjai között. Nilius finom alkalmazkodással kísérte a szenális művésznőt, akit nagyon melegen ünnepelek. (V. M.)

Elliopák egy borbélyüzletben a vendég kabátját. A József-körút 2. számú házában levő borbélyüzletben ismeretlen tettes ellopta az egyik vendég kabátját. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen kabátoltvaj elfogatására.

Szöngyjavítás, elsőranguan, lakásokon is, Burgerné, Lovag-utca 3. Telefon: 16-75.

TUNGSRAM
UTOLÉRHETETLEN!

Budán, Tátrában, Balaton mentén, Magyarország falvain, ban, városokban házak, villák, Duna mentén, Alföldön, Barcskában kisebb-nagyobb földbitrőkön ólcsón eladó. Duna menti 50-60 holdat vanok vagy hórdok. Reizer, Budapest, Országház-utca 18. szám

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy
perzsaszőnyegüzletemet
IV, Apponyi-tér 4. sz. alól áthelyeztem
ideiglenesen lakásomba
VIII, Rákóczi-ut 59, IV. 3
(Lift.) — Telefon: József 68-23
Mindenkinek figyelmébe ajánlom, hogy sehol oly ólcsón perzsaszőnyegget most be nem szeresheti, mint nálam
Szalkai Béla szőnyegkereskedő
VIII, Rákóczi-ut 59, IV. 3

Telt házak a Teréz körúti Szinpadon
Kezdeté 7/9
Telefon: 65-54

SAKORVOSI
Rendelő: V. és a nemibetögek részére, EZÜST-SALVARSAN-OLTÁZ
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. I. kórossal szemben

Brilliansokat, gyöngyöket
és régi ezüsttárgyakat Schmelczor Benő Károly-körút 28. sz. (K82) teljes értékelben vásárol Schmelczor ponti város-ház főkapuánál

NE TÁNCOLJON MIG NEM TANULT HARASZTI ANDORTÓL
TÁNCszALON, ERZSEBET-KÖRÚT 19. TELEFON: JÓZSEF 89-53

VESZÜNK és csekély ELADUNK
haszonnal
régiségeket, antikbutori, szőnyegeket
TELEFON József 103-68
TELEFON József 103-68
keleti és egyéb
ANTIKART RT (Igazgató: STERNBERG)
Dob-ut. 31, Kazinczy-u. saroküzet

Lédererné beszélni szeretne „Gusztival”, mielőtt Marianosztrára viszik, ahol „dolgozni és imádkozni” akar Reméli, hogy 48 éves korában kiszabadul

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton délelben, amint véget ért a kurián Lédererné bünpörében az ítélethirdetés, **Léway Tibor** ügyvéd átsietett a Markó-utcai fogházba s ott közölte védenével, hogy a legfelsőbb bíróság megváltoztatta a tábla ítéletét és életfogytig tartó fegyházbüntetést kapott. Lédererné *szívszorongva várta az ügyvédet*, mert attól tartott, hogy Kuria a törvényszék által kiszabott *halálbüntetést emeli jogerőre*. A hír hallatára Lédererné hangosan *fölzokogott, de néhány perc múlva visszanyerte nyugalmát* s

nagy halálkódással és megelégedéssel vette tudomásul az ítéletet.

— Megnyugszom szomorú sorsomban — mondta a jelenlévő fogházgondnoknak —, megadással szenvedem a büntetést, nem akarok semmi egyebet, *csak dolgozni és imádkozni*. A védő azzal vigasztalta Léderernét, hogy *ha a fegyházban jómagaviseletű lesz s nem merül*

föl ellene semmi panasz vagy kifogás, 15 esztendő múlva kikerülhet.

— Akkor éppen 48 éves leszek — sóhajtott az asszony — és ha az Isten megsegít,

még élhetek egynéhány esztendőt szabaddon is.

Majd halálraítelt férje felől érdeklődött az ügyvédnél és *újra elcsirta magát, amikor a Gusztivál kezdett beszélni.*

— *Hallatlanul aggodom az uram sorsa miatt, csak most már az ő életének is kegyelmezzenek meg.*

Amikor **Gersy István** fogházgondnok végigt szakitotta a beszélgetésnek s Léderer Gusztivátné a fogházról visszakísérte a cellájába, az asszony hátraszólt ügyvédjének:

— *Eszközölje ki okvetlenül, hogy mielőtt elvisznek Marianosztrára,*

még egyszer találkozhassak Gusztival.

— **Wolffék** négy mandátumot akarnak szerezni a fővárosban egy választási trüffel. A főváros központi választmánya holnapra ülésén a választói névjegyzékre vonatkozó fől-szólamlásokat fogja tárgyalni. **Wolffék meg akarják akadályozni, hogy az új választói névjegyzék rövid időn belül elkészüljön**, mert azt szeretnék, hogy az általuk kihagyott választók ne jelenhessenek meg az urnák előtt és ezért akciót indítanak a fől-szólamlások tárgyalásának elhuzására. Ha a régi névjegyzék alapján választanak, akkor Wolffék számítása szerint **kilenc mandátumot kap a kereszténypárt**, a liberálisok hatot, a szociáldemokraták tizet. Ezzel szemben, ha az 1927-es listámon alapján választanak, a kereszténypárt csak öt mandátumhoz jut, a többi husz mandátumot a szociáldemokraták és a polgári ellenzék kapják. A Wolff-párt taktikázása tehát arra irányul, hogy téli választás esetén a **regi névjegyzék alapján szavazzanak és ezáltal ők négy mandátumot szerezzenek.**

— Egy ismeretlen nő társalgás közben ellopta aranyóráját és aranyláncát. **Varga Kálmán** iparosmester vasárnap csendes börtönrészt betétt egy Rákóczi-utj kosmába, ahol asztalához ült egy ismeretlen nő és beszélgetni kezdett vele. Rövid idő múlva a nő eltávozott és **Varga Kálmán** ekkor vette csak észre, hogy az elmerült társalgás közben aranyórája és aranyláncá elűnt. Az ismeretlen nő kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **A tengerbe fullt négy angol röpiültözt.** Lávalettéből táviratozták: Egy angol röpiültőgép a tengerbe zuhant. **Négy röpiültözt életét veszítte.**

— **Tízmillió korona értékű bört lopak el a fuvaroskocsiról.** Budaiak és Nagytétény között **Kohn Jakab** székesszékhelyi borkereskedő kocsijáról, amelyen **Bada-pestre**l nagy borkománnyal vitt hazafelé, ismeretlen tettesek észrevétlenül 10 millió korona értékű bört lop- tak el. A lopást bejelentették a főkaptányaságn, amely a tolvajok kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Béke a Műcsarnokban**, lendületes élet a művészetben. Több mint tízevi harc után helyreállt a harmónia a magyar alkotó- művészek társadalmában. A harc évről-évre a Műcsarnok kiállítási miatt újult ki, mert a különböző irányokhoz tartozó művészek lehetetlennek tartották, hogy olyan színré- kessek alá magukat, amelyet kizáróan a képző- művészek társulatának tagjaiból alakítottak. A vasárnap megnyílt őszi tárlaton képviselve van minden irány, ami úgy volt megvalósít- ható, hogy a kiállító művészek maguk jelölték meg, hogy képeik melyik művészeti irány zsurije elé kerüljenek. Ennek az üdvös újítás- nak kell tulajdonítanunk, hogy az őszi tárlaton **együtt van a magyar alkotó művészek leg- frissebb termésének színe-jeve.** A mesterek közül **Csók, Rippl-Rónai és Vaszary János** mutatják be erejük legjavának alkotásait. Föltűnést keltenek **Udvary Pál, Márfy Ödön, Perrotti-Csaba, Komáromy-Katz** festményei. Igen figyelemre méltó tehetség **Szánthó Mária**, akinek két életnagyságu aktja a kiállítás leg- érdekesebb és legművészebb képei közül való. Meg kell még emlékeznünk ifjú **Gyenes Lajos** tabáni képeről, amely értékes dokumentuma lesz valamikor az eltakarított és újjáépített Budának.

— **Bécsben meghalt Ehrmann börgygyász-tanár.** Bécs- ből Jelenik: **Ehrmann Salamon** egyetemi tanár, börgy- gyász, vasárnap délután meghalt.

— „Semmiféle háború nem zavarhatja meg többé a magyar-angol barátságot” — mondta vasárnap az angol szállodások szónoka, **A** szombat este Budapestre érkezett százhusz angol szállodás vasárnap reggel először is a par- lamentet tekintette meg, majd Vajdahunyad- várában, a Mezőgazdasági Múzeumban, **Mayer János** földművelésügyi miniszter és **dr. Paikert Alajos** államtitkár kíséretében fogadták a kül- földi vendégeket. A Szépművészeti Múzeum- ban **dr. Petrovich Elek** igazgató kalauzolásá- val tekintették meg ezután a magyar festők gyűjteményét, majd a Budapest főváros által tiszteletükre a Dunapalota-szállóban adott reggelen vettek részt. Itt a főváros nevében **Ripka Ferenc** főpolgármester fogadta **Zilahy Dezsővel**, a fővárosi idegenforgalmi hivatal igazgatójával az angol szállodásokat. **Ripka** főpolgármester beszéddel üdvözölte az angol vendégeket. Rámutatott arra a hasonlóságra, amely a „Magna Charta” és az „Aranybulla”, általában: a két nemzet alkotmányá között van, majd így folytatta:

— A magyar politikai életben az angol mint az alkot- mányosság példaképe áll. De irodalmunk és művészetünk is állandán kapcsolatban volt Angliával. **Shakespeare** talán soha sem kedveltebb műsora volt a színházunknak, mint nátnak. Európa nyugodtan dőlözhetett fölűde- tet, gazdagodhatott, amíg mi, magyarok, harcoltunk, pusztultunk és szegényedtünk. **A magyarság földtől a magét Európa kultúráját, mi ezért nem kérünk hálat, köszönetet, mi csak igazságot kérünk.** Azt a jogot kér- jük, ami minden nemzetnek emberi joga, hogy becsüle- tes munkánkban ne akadályozzának meg és adják meg nekünk, hogy újra együtt dolgozhassunk testvéreinkkel, akiket elszakítottak tőlünk! A hazájából száműzött nagy szabadsághóst, **Kossuth Lajost** az angol nép vendég- bárdi szerettel fogadta és a magyar szabadság véres elnyomóját, **Hajnaut**, angol munkás bolygezte meg és angol munkások követek az angol földről való távozását. Ezek mind olyan emlékek, amiket soha nem lehet el- felejteni. Kérem: nézzetek meg mindent figyelemmel és jóakarattal, ismerjenek meg bennünket, mi barátokat akarunk szerezni, így akarunk bejutni a világ nagy testvéri közösségébe.

A főpolgármester beszédét **Karkas Rezső** tol- mácsolta angol nyelven. A vendégek nevében elsőnek **Mr. Henry L. Clark**, Nagybritannia Szállodás és Vendéglés Szövetsége alelnöke német nyelven kezdett és angolul folytatott beszédében fejtette ki, hogy régi kapesok kötik össze a magyar és az angol államot. Amit itt láttak és tapasztaltak, azt sohasem fogják el- felejteni. **Semmiféle háború nem zavarhatja meg ezt a régi barátságot, amely ezentul mind- dig fönf fog állami.** **Baillie J. D. Phillips-Smith** (Edinburgh), **Alex. D. Cameron** (Glasgow) an- goul, majd **Mr. J. F. Welsh** magyar nyelven fejezte ki háláját és köszönetét. Délután a ven- dégek a királyi várat, a koronázó templomot és a Halászbástyát, a Margitszigetet, végül a Szent Gellért-fürdőt tekintették meg. Este 9 órákor az angol vendégek tiszteletére a Hun- gária-szállóban a budapesti szállodások bun- kettel rendeztek, amely után művészi magyar táncokat mutattak be.

— **Ügyvédi hír.** **Dr. Schvarcz Vilmos** ügyvédi íródját **Stefánia-ut** 25. szám alá helyezte át. Telefon: József 53—77.

Vígsház

A Noszty-fiu esete Tóth Marival

Minden este

TERMÉSZEZES SZENDÉVŐS
MOHAI
AGNES
FORRAS
EISMERT KÜTÜNÖ
ASZTALI BÖRVIZ

Leszállított árakon!

MICHELIN PNEU

legjobb, legolcsóbb!

Gyári lerakat: **Nagy József**, Andrassy-ut 31. szám
Telefon 21-97

TUNGSRAM-WESTERN

RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK

a hosszú téli estéken a legkellemesebb szórakozást nyújtják

Huszka és Martos új nagy operettje:

Hajtvadászat

a szezon legnagyobb operettsikere

Minden este **Városi Színház**

Veszünk régiségeket, műtárgyakat, szőnye- ket, dísztárgyakat, stb. Főfirhat- fehéreműt ugyszin- tén ezen tárgyakról zálogjegyeket

„UNIO” VIII, Rök Szállás-u. 43. Telefon: József 76 60

SKALA ZONGORATEREM
Nagymező-utca 48
Zongorák legjobbak, árai legolcsóbbak, fizetési feltétel legelőnyösebbek

BANÁN-BENZOZATAL **ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN** **A LEGJOBB TAPLALÉK** **BP. TELEFON 982-85**

„Miért jár havi 15 millió egy forgalmiadó-főellenőrnek?“

Nagygyűlésen tiltakozott vasárnap a bőr- és cipőszakma a forgalmi és fényüzési adózás rendszere ellen

(A Reggel tudósítójától.) A bőr- és cipőszakmai érdekképviselések vasárnap délelőtt a régi képviselőházban nagygyűlést tartottak, amelyen a forgalmi és fényüzési adók jelenlegi rendszere ellen tiltakoztak. Perényi Mór elnöki megnyitóját követően Adám György, a László-készítők Országos Szövetségének titkára tartotta meg előadását:

— A cipő — mondotta — a kenyérral egyenrangú közszükségleti cikk, lehetetlen dolog tehát, hogy a fényüzési cikkek közé sorolják. Ez a kormányrendelet minden hozzáértés nélkül készült. A forgalmi adónak a jelenlegi rendszer mellett az az eredménye, hogy a kisméretű drágábban veszi az anyagot, mint a nagykereskedő.

Dr. Kollmann Márton elmondotta, hogy a német pénzügyminiszter az ottani háromnegyedszázalékos forgalmi adót sem találta fenntarthatónak, mert belátta, hogy ez megbénítja a kereskedelmet. Weisz Lajos, a Bőrkiskereskedők Szövetségének elnöke, szólt ezután, majd a nagygyűlés kivánságára

Fábián Béla

mondott beszédet:

— A bőrkereskedőknek a panasza — mondotta Fábián — egyszerűságra van mindenféle szakmának, az iparosoknak és a kereskedőknek egyaránt.

A kormány nyugodtan ígér és nyugodtan nem tartja meg az ígértét.

A pénzügyminiszter ur 1924 júliusában ígéretet tett, hogy augusztusra behozza — négy közszükségleti cikkre — a fázisrendszert. Azóta már három augusztus eltelt, de a fázisrendszert nincs sehol. Egy egypárti szónok — a pénzügyminiszter helyesítő fejbölcse mellett —, mint eredményt hozta föl a 2%-os forgalmi adó behozatalát. Kérdem: ki félt kevesebbet a 2%-os kulcs mellett?

A kulcsot leszállították, de az átalányt fölemelték. Az ilyesmivel emberek lehet megévezteni, de csak ideig-óráig.

Az államháztartás egyensúlyát nem az adók emelésével, hanem takarékoskodással kell elérni. Ha egy miniszteri tanácsosnak 8 millió a fizetése,

miért jár havi 15 millió korona egy forgalmiadó-főellenőrnek?

Az 1925-ös esztendő szomorúan emlékeztésre lesz minden kereskedő előtt. Ez erre a fekete esztendőre emelik föl a kereseti adót, a pénzügyi államtitkár ur szerint, 35%-kal, de a kereskedők panasza szerint 100–200–300%-kal.

Az új kereskedelemügyi minisztert rövidesen meg fogjuk kérdezni a kereskedelem egy-két aktuális kérdéséről.

így elsősorban a szövetkezetek állami támogatásáról és arról, hogy fényüzési cikkek-e a kalap, a ruha, a cipő? Amit erre felel, abból fogjuk megtudni:

csakugyan kereskedelemügyi miniszter-e, vagy csak a szép szavak miniszterét?

Perényi Mór elnök rövid beszédében köszöntö meg Fábián Bélának, „a kisméretű és kiskereskedők képviselőjének” azt az erőteljes és önzetlen támogatást, amellyel a kisméretű érdekeiért mindig sikra száll. Rákos József, a Bőrkiskereskedők Országos Egyesületének elnöke arra mutatott rá, hogy a boxbőr drágább, mint a lakó, amely kevesebb gondozást is igényel és így hozzáértésről tanuskodik a rendelkezés, amely az utóbbit nyilvánítja luxus-cikknek. Veres Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke kijelentette, hogy minden kereskedő azonosítja magát a bőrkereskedők akcióival, mert ugyanazok a sérelmek érintik a többi szakmát is. Marosán Lajos (Szeged) figyelmeztette a jelenlevőket, hogy a kézelő választásokon csak olyan képviselőre szavazzanak, aki ügyüket most pártolja. Végül elfogadta a nagygyűlés dr. Vágó Gyula határozati javaslatát, amely a kereskedelmi és pénzügyminisztertől a forgalmi és fényüzési adózás rendszerének megváltoztatását kéri.

November 24

(A Reggel munkatársától.) Hárman is beszéltek a békeről szerre az országban. Ma vasárnap van, a munka pihenése, harcok szünete, ünnep, magunkbaszállás, nyugtató esőnd és hárman is érezték, markáns, kitünő egyéniségek, hogy ma nincs forróbb és sürgősebb beszélővalánk, mint a béke. Debrecenben Balthazár püspök, Kecskeméten Zsitnyai Tibor és Szegeden Rassay Károly egybehangozva a torzsalkodás veszedelmét és a lelkek megbékülését hirdették és kiki a maga módján, de mind a hárman igyekeztek a béke útját megjelölni.

Bizony ez szép, díszes, sőt lélekemelő, a békének ez a sóvárgása, de megnyugtatónak semmiképpen sem mondható, mert a béke olyan, mint az egészség: az ember csak akkor eszmél rá, amikor kifogyott belőle. Ez a sok és sürgelő békeszózat mind abból a tiszteletreméltó aggodalomból ered, hogy ami itt van, ezen a Magyarországon, az nem a megbékélt lelkek nyugalma.

Püspökök emelik egymásra pásztorbotjaikat

és keztyűt dobnak a másik felekezetnek, amit az büszke dacos harcokszéggel vesz föl. Politikusok dalolják a béke és szeretet énekét, miközben egymás veszejét morzsolják és miniszterek prédikálják a szív politikáját az erőszak és a türelmetlenség harci szkezeiről. Csupa szintisza igazság a szó és csupa tagadása ennek a cselekedet, amely a harcot szítja.

Pompázó szavakban dicsőíti Bethlen a szánalmas névtelen hőseit s egyik kezével megállványozza az adózót, a másikkal nem akadályozza meg a könyörtelen licitálást. Bud lélkesen tüzel a hazafiás áldozatra s az adózók hősi pénze a szövetkezetek kasszáiba kerül, hogy azok kamatmentes pénzzel lekonkurálják azokat, akik nekik adóznak. Szeressük egymást, mondja a kultuszminiszter fölbújt diákjainak, úgy értven a kereszténységet, hogy a megvert zsidók viseljük a gumibotot keresztényi szeretettel.

Ijedelmesen hangzik a püspökök és hazafiak veszkongatása. Frázisok zugnak, mint a félrevert harang, de kaján örömmel nézik, amint a másik ház lobogva ég. Mindenki segítségért ordít, de senki sem segít, mindenki 100%-ot akar és kiegyezést, testvér! osztályt síkongan.

Egy be nem horgadt seb az ország, egy fájdalom, egy keserűség, egy szegénység. Most keresztény püspökök jönnek és elpörlék egymástól egymás nyájainak legelőit. Likvidáljuk a forradalmat is, ellenforradalmat, mondják és ehelyett megújítják az ellenreformáció szörnyű hitvitáit.

Hazaárulás éket verni magyar és magyar közé és nagy zuhogással verik az ékeket, mint egykor, amidőn a vén bivaly orrára való perecet kovácsolták egymásnak a dübödő hitvitások. Eddig csak a politikuskok, most már a püspökök is reklamálják azt a szeretetet és békét, amely a másik felekezetre hárítja a kötelességet és nekik garantálja a jogot és míg a rothadás gázai mérges buborékokban pöffenek a fölözire, a kormány a felsőházat reformálja és azon töpreng, hogy a bárónál vagy a grófnál kezdődjék-e ezután az ember.

TABARIN

Ma záróra 5 órakor

BUTORNÁL EGY FONTOS

A jó minőség!

Közismert és legrégibben fennálló cégünk a legjobb garancia erre, hihetetlen olcsó árai és kedvező fizetési feltételei mellett is

Ehrentreu és Fuchs Testvérek, VI, Teréz-körút 8

Budapesten a legnagyobb választékban!

Férfiernyők:

- Tartós minőségű... 88.000
- Silk divatnyéllel... 115.000
- Félselyem, reklámár... 128.000
- Önzáró 110.000, önyitő 120.000
- Gyermekernyő... 85.000

Női ernyők:

- Jó, tartós... 69.000
- Divatnyéllel... 95.000
- Macco, divatos... 125.000
- Félselyem, divatnyéllel... 155.000
- Barna, félselyem... 165.000

Ezen sorozat női és férfi egy árban

- Trikó, bélelt tartós, jóminőségű... 19.800
- Flanel, bélelt kitünő minőségű... 29.000
- Gyer. gyapjukezttyü... 15.000
- Gyer. bőrkezttyü... 88-98.000

Bőrkezttyük:

- Classé és Seeländer... 62.000
- Nappa (kutabór) bőrkezttyüink garantált minőségűek... 79.000
- Nappa (kutabór) bélelt meleg béleléssel... 95.000

Tiszta selyemernyők 360.000 koronától

Kivánságára árjegyzéket, méterárúrsztályunk mintát küld. Postai megrendeléseket pontosan utánvétellel eszkezlünk. Kereskedőknek külön osztály

Meg nem felelő áruért a pénzt visszaadjuk

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Meg kell állítanunk középosztályunk ijesztő pusztulását és romlását

— mondta Bethlen miniszterelnök vasárnap a társadalomtudományi értekezleten

Vass József: „Minden elhanyagottság és kenyértelenség külön izgatás nélkül is robbanó erővé fejlődhet”

Gróf Bethlen István miniszterelnök vasárnap délelőtt nyitotta meg a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében a közegészségügyi és társadalomtudományi országos értekezletet. Földes Béla egyetemi tanár elnöki megnyitója után

Bethlen István

miniszterelnök emelkedett szólására.

— A világháború megtámadta nemzetünk fizikai és erkölcsi erejét, megtámadta életképességének erejét, aláásta az egyes társadalmi osztályok létfontosságának erejét és lehetőséget és ezzel káros elváltozásokat idézett elő társadalmunk összetételében. A politikai konszolidáció, az államháztartás egyensúlyának és a pénz értékeinek helyreállítása

ma már lehetővé teszi, hogy komolyan foglalkozzunk ezekkel a problémákkal

és kísérletet tehetünk az elért eredmények kockázatása nélkül arra, hogy fokozatosan hozzáfogjunk a bajok gyógyításához. A közegészségügy van hivatva a fizikai, állampolitikai, a társadalmi bajok leküzdésére.

Csökkenetünk kell mindenekelőtt a gyermekhalandóság ijesztő arányát, meg kell küzdenünk az egykével, fél kell vértézünk magunkat a tüdővész, a járványok, a neml bajok, az alkoholizmus és következményei ellen, javítanunk kell lakás- és élelmezési viszonyainkat s meg kell állítanunk középosztályunk ijesztő pusztulását és romlását.

Ki kell egészíteni munkaföldelmi és munkabiztosító törvényhozásmunkát és emelniek kell a közérkölséget és a vallásosságot. Mindezeket a földadatokat csak az állam és társadalom együttes munkájával oldhatjuk meg. Csak akkor küzdhetjük le a háború következményeként jelentkező bajokat és csak akkor lehet reményünk arra, hogy a nemzetet a nemzeti lét magasabb fokára emelhetjük, ha a társadalmi osztályra való tekintet nélkül mindenki erőjéhez mérten és igaz, emberszeretettel vezetve megteszi kötelességét.

A miniszterelnök után

Vass József

népjóléti miniszter válaszolt az értekezlet célját.

— Ugy a közegészségügy, mint a társadalompolitika terén érezzük még a háború utóhatásait. Mindig volt egyenlenség és ellentét a társadalomban,

de sohasem sorakoztak elének olyan vehemensen a problémák, mint ma.

Itt van a középosztály problémája, a maga fájdalmas

Sárcipó

Kertész II.
Andrássy-ut 36
Párisi ruházzal szemben

Pénzét a legelőnyösebben
gyűmölcsözteti és kihelyezi a
Budapesti **Róth Bank**
Világos császári-ut 45
Fünnél: 1906. év óta jelzálogosztálya

Műselyemsál 24.500
Pullover 148.000

MEGSZÜNİK

Női gyapjakabát 88.000
Női gyapjumellény . . . 88.000

Holczer Lajos Nagyáruházában

Gyermek patenterhisnya 2.000
1, 2, 3-as számú .....
Fiuswetter minden számban .. 58.000

Különtéle gyermekjáték 12.000 Rákóczi-ut 18 Tonniszfanel, métere 11.900
Még óriási a készlet. Minden raktáron levő áru rendkívül olcsó áron kerül eladásra. Játékarukat szencziósián olcsó áron 20-án kezdjük árusítani

Műselyemharisnya (híbás) . 9.800
Melléharisnya 11.500

Gyapjú kasán	—	méter	38.500 K	Schiffon	—	méter	9.800 K	Női hálóing	—	drbja	39.500 K
Pepita szövet	—	—	16.500 K	Lenpedő, 148 cm. széles	—	—	39.500 K	Kemény kalap	—	—	82.000 K
Hollandi kabátkebe, 140 cm. szél.	—	—	116.000 K	Lepedővászon, pamut, 146 cm. szél.	—	—	29.500 K	Puha kalap	—	—	25.000 K
Kockás kosztümekelme, 130 cm. sz.	—	—	59.000 K	Kanavász	—	—	13.500 K	Bokavédő	—	—	29.500 K
Férfi ruhára való nehéz szövet,	—	—	—	Inlett	—	—	12.000 K	Zsebkendő	—	—	2.900 K
140 cm. széles	—	—	78.000 K	Férfi ing, 2 gallérral	—	—	45.000 K	Strapa-zokni	—	—	4.900 K
Kék szövet, 130 cm. széles	—	—	65.000 K	Fiúing	—	—	44.500 K	Kockás zokni	—	párja	4.900 K
Tricotelyem, 140 cm. széles	—	—	39.500 K	Ajónadrág, rövid	—	—	18.500 K	Fátyolharisnya	—	—	8.500 K
Zsinór-barchend	—	—	19.900 K	Hálóing	—	—	48.000 K	Mousselin-harisnya	—	—	29.500 K
Bárony-flanel	—	—	33.000 K	Női ing	—	—	17.500 K	Őszi keztü	—	—	17.500 K

— Ugyannyi emberek vagyunk, kicsik vagy nagyok, a társadalom élén masírozók, vagy pedig a társadalom szegényei. Ebből a megfontolásból,

embervoltunk azonoságának gondolatából fejlődött ki a jogegyenlőség fogalma.

Tudom, hogy joga van minden embernek a közérkölséghez, az egységességhez és joga van a kultúra bizonyos mértékéhez. Ezek azok az alapelvek, amelyek elől a XX. században nem a kormányoknak, sem a társadalomnak elzárkózni nem szabad. A kapitalizmuson belül biztosítanunk kell azokat a korolláriumokat, amelyek nélkül megítámadható a mai élet rendje. Mert minden elhanyagottság, minden kenyértelenség és talán minden bűn is

külön izgatás nélkül is föl tud fejlődni robbanó erővé.

A társadalmi rend tökéletlenségéből eredő bajokat nem szabad közönyösen néznie és nem elég azokat csak gyógyítani akarni. Nem elég csupán olyan intézkedéseket tenni, amelyek a már bajba jutott társadalmi rétegeket gyógyítják, hanem arra kell törekednünk, hogy

a még bajba nem jutottak bajra ne kerüljenek.

A szociálpolitika nem munkakérdés, nem is a munkások kérdése, de nem is a munkásság vezéreinek kérdése, hanem az egész társadalom kérdése. A szociálpolitika nem is politika. Bár minél több szociálpolitikához értő és azzal mélylegesen foglalkozó ember jutna be a politikai életbe, mert akkor lehetne szociálpolitikát csinálni, de politikuskok nélkül.

nagyságával, amely föltétlen megoldásra vár, itt van a munkásság problémája, amely mindig megvolt, de fokozottan súlyos ma. De itt van

a szellemi túlprodukció is,

amikor túltermelés látszik szellemi erőben. De szükségességnek látszott az itt felsorolt okokon túl még egy ok miatt ennek az értekezletnek összehívása. Össze kellett hívni az értekezletet, hogy minden szakember tudásának egyesített reflektorával világítsunk rá közegészségügyi és társadalompolitikai helyzetünkre.

A szociális prevenció

gondolata olyan diadalmasan tör előre az összes államokban, hogy nem zárkozhattunk el a gondolat következtetéseinek mérlegelése és megvalósítása elől. A legkiválóbb szakemberek kijelentése és az idevonatkozó irodalom alapján megállapítom, hogy

a védekezés gondolata fontosabb, mint a gyógyítás gondolata.

Magyar színek győzelmével végződött az őszi nagy osztrák tenyészverseny

Gróf Wenckheim Dénes Schönbrunn-ja nyerte az ugyancsak magyar Parola ellen az Ausztria-díjat

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefon-jelentése.) A Freudenau öreg fáról már hullának a levelek, a futópálya pázsítja elvesztette bársoupy fényét. A tribünökön a hölgyek prémes kabátokban, az urak bundában kitarítan asszisztálnak a hosszúra nyúlt verseny-szezonnak, amelynek ma nagy eseménye következik: az osztrák versenyüzemnek a Derby után kétségtelenül legnagyobb és legjelentősebb futama, az Ausztria-díj.

A jó bécsiéket határozottan izgatja a 30.000 schillinges nagy díj. A bécsi Jockey Club urai, akik jóelőre bepislanthatnak a verseny-kulisszák mögé, rezignáltan jósolják, hogy az idei Ausztria-díjat is

a magyarok viszik haza.

Az idei Ausztria-díj a nagy magyar fölkészült-ség révén

komoly magyar ügy lett.

A tribünökön, az istállóknál, a jártatónál, a kasszáknál és főképen a ringben sok magyar van. Az érdeklődés természetesen első-sorban a nagyszerű Schönbrunn gazdájának, Wenckheim Dénes grófnak szól, aki Jeszenszky Elemér társaságában várja a paradét. Schönbrunn, a szép, izmos, kifogástalan alkatu versenyló igazán remek példány, az osztrákoknak régebbi ismerőse: az Esterházy-éneklés-versenyben már megmutatta pompás patit. A bizalom teljes a Wenckheim gróf lovával szemben. A könyvesek begombolkóznak,

csak sovány reds odész mellett lehet a favoritot fogadni.

A magyarok között itt látjuk Harkányi bárót, Péchy Andort, Orsich gróft és Parola gazdáját, Engedi Lajost. Parola, a kis sarga

kanca remek kondícióban van, nyoma sincs már rajta a nyári betegeskedésnek. A Freudenau publikuma, mire a lovak a startszalaghoz sietnek, már beletörődik:

ha nem Schönbrunn, akkor Parola!

A start rövidesen sikerül. Egy esomóban szabadul a mezőny. Parola jön leghamarabb lendületbe. Vysehrad, az osztrák legjobbnak tartott kéteves, szorosan Schönbrunnhoz tartja magát. A távnál Schejbal kilövi Schönbrunn s

a Wenckheim-ló játsza, igen könnyen három-hosszal éri el a célt.

A második helyre újra csak magyar ló jut föl. Harmadik Vysehrad. A győztes ló gazdáját szokatlanul meleg ovációban részesítik. A Derby-kandidátus Schönbrunn szárazon — mintha egy sétagaloppból jönne — tér vissza a futamból. Az 1926-i Ausztria-díj nem tőrté meg a hagyományos magyar győzelmek sorozatát és hiú pendája volt a múlt hónapban lefutott Esterházy-éneklés-versenynek.

A RÉGI APOLLÓ

(Jókai-tér 10, Mózsrá-utca sarkán)
Kezdeté 8 óraker. Telefon: 59-99
Helyárak: 10-50 ezerig

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista,

hát hogy ez a jelleges, kődbeborult október is megérkezett a magyarok urj országbába s a hószagú levegőben álmosan keringenek a tél madarai, a varjak, mi volna a véleménye egy jó kis piritott szalonnával egybekötött, szilóriumos vidéki vadászatról?

— Hát talán maradnánk egyelőre a városban, helyesebben a „Városi”-ban. Vadászat van ott is, mégpedig „Hajtóvadászat”.

— Nem bánom. Bár nagyon is esik a hó a színpadon Sebastyén Géza gavallériájából. Csodálkozom is rajta, hogy Somogyi Nuszi át nem ázott abban a szörnyűséges hóförfötegetben, alig volt rajta egyéb, mint egy pár pirinyó fehér báli csizma, meg egy-két tenyérvnyi selemem cifraság. Harmath Hildát már nem féltettem olyan nagyon, remek bundája volt, abban meg nem jázhatott.

— Na de megehették volna a farkasok. — Azoknak meg énekelni volna, bármennyű szelídültek volna tőle. Pedig jó falat lett volna azoknak, nagyon. Lett volna mit lakmározniok rajta másnap este vacsoráig, olyan jó husban van a Hilda.

— Nahát, e tekintetben Varga (azelőtt Volkonszky) hercegre se lehet panasz!

— Jó színész, gyönyörű hangja van: nem jellem. Majd csak elkezdnek intrikázni ellene, attól aztán fogyhat, amennyit akar. Kabosnak látja, ilyen gondjai nincsenek.

— Van annak gonája egyéb.

— Ugyan micsoda?

— Hát a párba...?

— Ja, a Békessyvel. Hát a'mán csak — fuul! Kibékülték vasárnap este a színpadon a segéd-ek háta mögött. Ma reggel lett volna a párba, ők meg tegnap este összecsiskolódtak. Nem komolyak, tudja, ezek a színészcáferek. Összevesznek — kibékülnek: színészek... Nahát! maradjunk csak ennél a hajtóvadászatnál. Nagyon szép operett ez, tudja, a Géza erősen kinyitotta a bugyellárisát, hogy ő se maradjon szegyenben, ha már Martos meg Huszka olyan gavallérosan adtak a magukéból. Fog is menni Isten segédelmével — medveébredésig!

— Hát a'mikor van?

— Gyertyaszentelőkor. Addig akarták adni a Magyarban az új Fodor Jucit. De már azóta a jövőhéten premier lesz, amint tudja, Lakatos László rendezésében, teljes ornátussal, a vendég Gombaszögi Fridával a magyarellék élén. Utána jön a Molnár a kastéllyal, azután aztán igazán nem jön semmi sem hosszú ideig. Ebben a rezsimben.

— Hallom, a Sándor ifur is színházat csinál. — Nézze, Bendegúz, maga azt nem hallotta, hanem olvasta. Olvasni pedig annyit lehet, amennyit megírnak... Egy szó sem igaz az egészről!

— Tiszta kabaré már ezzel a Fővárosival.

— Akár csak az Andrassy-uton, ott ugyanis premier volt a héten. Nem úgy sikerült, ahogy rendszeren szokott. Már megint kezdenek olyan hangon énekelni és beszélni, mint Szőke Szakáll idejében, pedig Wertheimer Elemér a szezon elején megmondta nekem, hogy ő nagyon jól tudja, hogy nincs az Eskü-téren, hanem az Andrassy-uton. Szörnyű, amit a derék Radó például a színpadról énekel. Kinek kell ez? Ki a publikuma ennek? Tessék szép és finom kis darabokat, gyönyörű, tiszta szonókat adni, mint Bárdos Artur idejében, amikor öröm volt elmenni ebbe az édes kis színháza, nem Bus-Fekete és Harmat bárgyúságait. Viszont van egy-két örömetek pillanat is a műsorban: Békessy egyenesen grandiózusnak nevezhető vígjátéka, amelyben különösen Kékény Ilona tetszett. (Életében először igazán.) A színpadi bolondériáit túl most már valahogy önmagát, régi énjét karikirozza, egészen magasrendű művészettel és végre élvezhetően. Kicskereső szemünk a fiatalok között három nevet talált: Fekete Pálét, akit ajánlunk ezennel figyelmébe az összes operettírektoroknak! Az urak szaladgálnak bonviván után, kísérleteznek a

legélményitől speciésekkkel, amikor itt van a szemük előtt ez a derűs, kedveshangú, talpraesett fiú.

— Nem látják a jáktól az erdőt, hehehe... — Hát körülbelül így van. Csak ki kell öltözteni, sikálni egy kicsit a művész urat. Igen kedves volt fűfedeztünk, a menyecske Turay mellett a még mindenféleképpen vézndeska, de sokat ígérő Konez Erzsike és a vad Rasofszky Juci. Hosszav Róziát visszatérését csak a darabban ünnepelethetők, a számai nem neki valók. Vagy nem emlékszik ő sem már a „Janika” sikerére példál? Itt keresse az utat, amelyről ebben a műsorban lelért!

— Na és a „Góll”?

— Hát azt berugta Kertész Dezske, még pedig alaposan. Akárhogy is tiltakozott ellene Makay Margit, meg a papája. Harsányi Rezső volt remek sportbolond szerepében. Ez a britlins színész a Vigaszínház menedzsiroszójában ma már biztosan egyik büszkesége volna a magyar színpadnak. Itt — igaz, hogy csak az utóbbi időben — sajnálatos módon elsikkad az epizód szerepek labirintusában. Turay ebben a darabban is játszik, igen kedves itt is. Csak most már minden figurát a la „Darázsfejsek” játszik. Kislány, azaz pardon: Nagyágos asszony, vigyázat!

— Zsaszócal mi van?

— Ma érkeztek Győről, 12-én indul Amerikába. Szóval: ma Győrben, holnap — hipp-hopp! — Amerikában. Egyébként egy chicagói magyar lapban azt olvassom, hogy Kólmán bábnak igazán kolosszális sikere van odakünn. Hivatalosan fogadták, mindenütt a magyarság vendége, a nézőtérben meg pláne kendőbogatással üdvözik, akár a vicispánt installációkor. Ez az igazi propaganda, tekintetes és méltóságos urak, pedig Rózsahegynék nemhogy szubvenciót adtak volna, de a fizetését is megmondták az amerikai turné idejére! Nem valami gáláns dolog, mert vagy örökös tagja és büszkesége valaki — amint azt a jubileumán hivatalosan hangoztatták — a nemzet első színpadának s akkor a családját nem lehet 25 évi kemény és diesőséges munka után kenyérgondoknak kitenni, — vagy nem! Rózsahegyi nyilván nem azért ment ki az idegölő, amerikai túrára, hogy a családjának biztosítamni tudja a betevő falatot, hanem, hogy öreg napjaira egy pár forintot szeressen magának! Ezt Kertész államtitkár urnak reparáhuia kell, ha már a Hegedüs-turné milliárdjával senki sem akar elszámolni, senki sem vállalja az elköltött pénzért a felelősséget! Szasz dolog ez nagyon!

— Szent igaz! Vidám dolog semmi sem akad?

— Dehogy is nem: a Bubenyik-bankett!

— Hát az meg mi a szász?

— Tarján Vili adott szombat este Mály-Bubenyik Gerő tiszteletére egy olyan bankettet, amelyen Bubenyik másfél kiló kaviárt evett meg egyegyedül. Különben ideiktatom az egész menüt:

Vermouth
Kaviár

Fogas a la Morvey
Krémis lepény

Sült alma (tótosan)

Sír

Nemes kadarka

Haute Sauterne

Hennessy cognac.

— Na és kik vettek részt ezen a banketten?
— Az ünnepeken és nején kívül csak a siker közvetlen hozzátartozói. Harsányi Zsolt és Jób Dániel főkészöntője után (Jób gyönyörű ezüst cigarettatartót nyújtott át az ünnepelethez) Mály

ZONGORÁK

legelőcsöbbsen LYRA R.T.-nál VII. Erzsébet-kürt 19.

ZÁLOGCÉDULÁKAT
Székely Emil király-51. (Teréz-templommal szemben.) Telefon

főállott és kivágott egy másfélórás tót beszédet, hogy mindenki az asztal alá gurult nevetésben.

— Nem is tudtam, hogy Mály tényleg tud tótul.

— Tud a, majd megmondtam, hogy micsodát. Nem tud az egy árva kukkot sem, de a beszéd, azt mondják, megható volt.

— Rómök. Na és a pletyka?

— Előbb még két kis hirt, egész röviden. 'A Városi Színház vasárnap esti „Rigoletto”-előadása nagyon szépen sikerült. Saleschi énekelte a címszerepet. Gildát Makay Mata és először lépett föl a mantuai herceg szerepében Szédd Miklós, ez a meglepően fejlődő magyar tenorista, nagy sikerrel. Papp Janosi pedig, a róla elnevezett vicek főszereplője, legközelebb klasszikus daleklistát rendez a Zeneakadémián Ady és Petőfi-műsorral. Most, ha úgy tetszik, dttérhetünk...

— Térjünk át!

— Szombat este 9-kor történt, a permelőző esőben, az elhagyott Dunakorzón. A lombjavesztett fák alatt andalogva sétált egy fiatal pár: egy ragyogóan szép, szőke asszony s egy fiatal ember. Egyszerre csak egy ur terem kettejük elé s így kiált az asszonynak: „Hát te így vagy ilyenkor a fogorvosnál?” Az asszony fölsikolt, de a férje, — mert ő volt az — nem enged, sőt most már a fiatal urhoz fordul: „Régóta gyúna-koszom rátok! Most azonban jelentsd ki becsületlenségemre, hogy a válópör befejezése után elveszed őt feleségül!” Nagy lárna, csődület, a félhomályban valaki föllesmeri a szereplőket, a hölgy lovagjában egy ismert politikus fát, a férjében egy ismert részvénytársasági igazgatót. Fejlemény: Válópör, kedden reggel pisztolypárba a Hűvösvölgyben.

* A „Koncert” rendezése (Jegyiroda Bárdnál): Radnányi Tagore egyetlen előadása október 27-én, 27 órakor a Zeneakadémiában.

Yasa Prihoda egyetlen hegedűestje december 12-én.

Titell Bernát vezényletével, a Filharmoniai Társaság zenekarának és Balozovic Zlatko hegedűművész közreműködésével hangverseny november 16-án. (V. 358.)

Engel Iván zongoraszófia október 31-án. (Z. 359.)

Kastner Lajos zongoraszófia november 9-án. (Z. 360.)

Bokor Judit gondokestje november 19-án. (Z. 361.)

Balozovic Zlatko hegedűestje november 20-án. (V. 362.)

Drezdai Fuvósintézet hangversenye Sikkó Albert közreműködésével november 22-én. (V. 363.)

Kötányi György háromzongorás hangversenye november 25-én. (V. 364.)

Budapesti Trio kamaraszófia november 27-én. (Z. 365.)

Shattuck Arthur zongoraszófia november 30-án. (V. 366.)

Krausz-Sándor-Fincke-Trio novemberi hangversenyeinek műsorába Radnái triókat is felvette. A koncert pontos dátumát legközelebb közöljük.

* Rózsavilág! Lyrá-hőrelőadás utolsó 3 napja: hétfő, kedd, szerda. Egyhármad arzenekümményel, havi részletben ízeethető Battistini, Ada Sári, Helfetz, Bécsi Alharmonikusok Weingartnerrel, Plecaver, Baekhaus, Duhán, Hempel Frida hangversenyének jegyel Rózsavilágjánál.

* Rabindranath Tagore e hó 27-iki előadása a Főgyógyintézet mester busaját Telenti Európától. A világbrodalmi jelentőségű eseményt Budapest fővárosi Főlejtőhellenél aknria tenni. Az ünnepek sorozatának legkiválóbb eseménye Tagore szerdai előadása lesz a Zeneakadémiában este 27 órakor, amelyet Zajtí Ferenc vezet be és Kemény György tolmácsol. Jegyek Bárdnál és a Zeneakadémiában. („Koncert.”)

* Káldor Boriska klasszikus és modern táncokat mutat be november 7-iki matinéján.

A nagy siker

népszerű oszállyomban az első-rangu minőségű árukban és azoknak rendkívüli árleszállításában rejlik

E h é t e n :	
Divatós téli köpeny	600
végig búlelve	
Divatós téli köpeny	750
szőfmével	
Barna szőrmebunda	3.500
Divatós szőveletruhák	500
minden színben	
la Crepe de Chine ruhák	700
Mosóbársonypongyolák	480
Szövetfaljak	250
Trikóruhák	600
a legújabb divat szerint	
A fenti árak ezer koronákban értendők!	

Hölzer
divatháza szuterénjében
IV, Kossuth Lajos-utca 9

Káprázatos az Andrassy-uti Színház új műsora!

MOZI

A FILM AZ ÉRTEKÉK ÖRÖK KONZERVÁLOJA

A filmnek a színház és színpad fölötti legnagyobb jelentőségét az adja meg, hogy ami a színpad művészetét elszáll, elröpül, a film örökéletű biztosít egy témának, mint a színpadi alkotó művészetnek és a színdarabnak. Shakespeare drámái ugyan megmaradtak ma is, de nem eredeti formájukban, viszont a színdarabok, akik egykor benne kreáltak legszebb alakításukat, művészetükkel együtt rég elporladtak.

Ami azonban egyszer filmre került, azt örökké konzerválja, a film maga. Ezeket néhány esztendővel a klasszikus témákat szerette a közönség és a filmgyártás kielégítette a közönség óhatát. Ekkor készültek: a „Quo vadis?“, „Nihilus királynője“, „Nero“ és — last not least — a „Pompeji utolsó napjai“. Ma a közönség ismét a nagy műtárgyak, a hatalmas arányok, a klasszikus témák kedvelője és az elmúlt évtizedek legjobban sikerült filmjét, a „Pompeji utolsó napjai“ című Bulwer-reztyt újra elkészítették. Elsőben csak az olasz művészet nyilvánult meg e filmen, most azonban a film internacionalizmusa ezt a filmet is nemzetközivé tette. A nemzetközi filmművészet legjobbjait fogtuk össze, hogy ezt a pompás, nagyszabású témát újra filmre vigyük.

A film egyik főszerepét, Arbacest *Bernhard Goetke*, a „Hindu síremlék“ főszereplője *Játssza, Iona*, a görög leány *Rina di Liguoro*, a „Messalina“ émszereplője,

Glaucois, az athéni *Várkonyi Mihály*, Nydia, a vak hárfésleány *Korda Mária*, Galeus pedig *Emilio Ghione*, az olaszok legjobb színésze. Valóban nemzetközi társaság tehát ez három ország színészei közül válogatták ki a szerepekre a legmerészebb művészeket.

Számmunka külön büszkeség, hogy a legnagyobb szerepek magyaroknak, *Várkonyi Mihálynak* és *Korda Mária*knak jutottak, akik a nemzetközi versenyben igazán kiteltek magukért.

De nemcsak színészi, hanem rendezési szempontból is tökéletes a „Pompeji utolsó napjai“.

Csodás képekben támad föl előtünk a római császárság ragyogó fénykora, vadállatok és náluk is vadabb emberek rantanak egymásra az őrült cirkuszián, ahol szaezer néző szorong, izgul, lelkesedik és tapsol.

Babonás kékséggel izzik a csodálatos napolyi ég, hogy annál rettenetesebben szakadjan egyszerre mindenre a borzalom, a tüzes pokol. A 200 év előtt elpusztult ragyogó Pompeji összemészolva lángokba borult, az utolsó eszenyőről képekben támad föl előtünk újra, hogy ebből a rettenő összemészolásból ragyogva tűnjék elő a szerelem és a kereszténység tiszta lángja.

A klasszikus témák emberfölötti nagysága a Royal-Apollo és az Urania estélyi előadások, a nagy teljesítés előadások, a szerepek pedig mindent adott, amit egy paradés szereplő várhat és várhatok. A romantikát szeretem, ami bőven meg volt benne, a pompázó éri udvarok gazdag romantikája, azután azt is meg tudtam mutatni, hogy tisztelettel le tudok és végig érni a szerepek, amelyek nagyszerűségére mindig hálás föladat. „Az éjféli nap“ban azonban

minden érdemet, minden művészetemet — ha van! — kiunttöm, ezt a szerepet dedelgettem, simogattam, babusgattam és a lelkeim minden idegével alakítottam.

Félek, hogy még egy ilyen szerepet nem kapok és ha kapok, talán nem tudom így átérzeni. Romantika, tunc, szépség, ezrel van telve ez a film és meg értem, hogy ezzel a szereppel valóban a nemzetközi közönség szívébe jutottam.

Laura La Plante nyilatkozata csak megerősíti azt a véleményem, amelyet a magyar közönség érrel a filmről a Kamará és Corvin eddigi előadásai alapján csinált. Dimitri Buchowetzki, a film rendezője valóban egyik legmerészebb alkotásait produkálta ezzel a filmmel, amely valóságos exkluzív remeke a filmművészetnek.

A nagyszerű Universal-stúdiókhoz a Corvin-színház az „Utinaz a kamrából kőszit“ című speciális filmrendezője, a Kamará pedig az „Ellegyűző volégyer mákú“ című pompás és jórú berliu életképet, Reinhold Schünzel tökéletes alkítását mutatja be.

Laura La Plante szereti a romantikát, a táncot és a közönséget

Az amerikai filmművészet fiatal generációjának egyik legnagyobb értéke és legfőbbet igényő jelensége, az amerikai szakemberek véleménye szerint, Laura La Plante. Mindössze két éve játszik filmen és már a sztárok között van, sőt az amerikai „Cinema“ jelentése szerint a legutolsó hetekben nemcsak sztárszerződést kapott, hanem megkapta azt is, ami az amerikai filmvárosokban a sztárok külső ismertetőjele.

Laura La Plante néhány hét előtt kapott egy villát Los Angelesben és természetesen a hozzáillő autót. A newyoriki szaklap egyik munkatársa beszélgetést folytatott a fiatal művésznővel. Természetesen először az új tuszkulánumot írta le, amely pazar, nagyszerű és elegáns, azután az autóról emlékeztek meg, mert hiszen az amerikai publikumot ezek a részletek nagyon érdeklik és végül referál arról is, amit a művésznő sztárokra való érkezéséről elmondott.

— Megvallom őszintén — mondta bájos mosollyal, a legpajkosabb amerikai filmrendezőnő — három hete lakom a villában, de még mindig nem akarom elhagyni, hogy itt minden az enyém. Boldog vagyok és nagy ambícióval készülök tovább szerepre, csak attól félek, hogy nem tudok tovább fejlődni. Legutóbbi filmem, amely után ez a sok öröm ért, „Az éjféli nap“ című

ördökes művésznőt, a „Tiziparaneolat“ egyik főszereplőjét és az ő főszereplője „Prater Mic“ címűt pompás filmet csinált. A film egészen új beállítású, megalapoztatotttá bírta a közönséget, amelyben a színház és a film közötti különbség az, hogy a film mindig öt perc alatt jörszék le a hősi Prater barlang-évszámjának egy utján. Izgalom, mozgalom, jórú drámai jelenetek, megalapoztatotttá tessék ezt a filmet új-szerűvé és magában állóvá.

A filmnek különben nemcsak az a nevezetessége, hogy Nita Naldi játssza a főszerepet, hanem az is, hogy maga Kolowath gróf rendezte, az egész filmjéről valójában is vezetője filmrendezőnek is bizonyult. A film ma az európai filmgyártás szerencsés korszakát jelöli és a budapesti közönség számára is az lesz, amikor csütörtökön a Rádius-színház bemutatja. Nita Naldi nagyszerű alakítása, a prater kálvária és a szerelmi líra megcsodáló nagyszerű dicséretet fogadnak nyilván, hanem annak a bizonyítékát is, hogy az európai filmgyártás stílusban különbözik az ameriktól, de értéken semmi esetre sem áll mögötte.

Douglas Fairbanks és Mary Pickford hazatértek Amerikába

A napisajtó és a hetilapok Budapesten és külföldön heteken keresztül jelentették, hogy Douglas Fairbanks és felesége Európa különböző városába megérkeztek, körültekintően informáltak és továbbutaztak. Most Hollywood jelentik, hogy Douglas Fairbanks feleségével együtt hazatértek és már megkezdte legközelebbi filmjének előkészületeit.

Egy újságíró ebből az alkalmából kérdést intézett legközelebbi programjáról Douglas Fairbankshez, aki a következőképpen felelt a kérdésre:

— Egyelőre határozott programom nincs. Most olvasom azokat a szcenáriumokat, amiket távolien alatt beküldtek és azokat a könyveket, amelyeket dramaturgaim kikeresnek. Nincs más vágyam, mint hogy még egy olyan témát találjak, amelyen „A bagdadi tolvaj“ volt. Ekkora legnagyobb föladata és legnehezebb szerepe volt „A bagdadi tolvaj“ és ezért kellett ezt a májdan egy évig tartó pihenőt magamnak szakítani. Most ismét egy ilyen nagyszabású filmre készülök.

Amint „A bagdadi tolvaj“-nál nem sajnáltam sem a mestert, sem a technikai eszközöket ahhoz, hogy minden munkát becsússunk szárvára, ugy nem fogom sajnálni ezúttal sem.

Megerősített engem ebben a szándékomban európai körután. Mindenütt, ahol bemutatásra került „A bagdadi tolvaj“, a legnagyobb erkölcsi és anyagi siker kísérte, ahol pedig még nem került a közönség elé, ott is tudták róla mindent. Nem önbizalomtól dőltem a szavaimat, hiszen számomra már a múlté „A bagdadi tolvaj“, de az európai sajtó véleményétől tolmásolom, amikor azt mondják, hogy „A bagdadi tolvaj“-jal maradandó, klasszikus értékű, teljesen új-szerű filmet produkáltam. Minden komoly művész fejlődése, tökéletesedése törekszik, a legnagyobb és legészemből díszeset tehát részéről a saját filmre az, ha meg vagyok elégedve azmal, hogy ezúttal is mindig így sikerüljön minden munkám.

A kritika joga

A filmművészet még nem régi művészet, sőt még csak nem is olyan idős, amilyen maga a film, mert hiszen az első filmeknek edeskeves közük volt a művészethez, azonban talán a színházi kritikák fölött évszázadok alatt nem folyt olyan éles vita, mint amennyi folyt már az elmúlt évtizedben a filmkritika fölött.

Amíg ugyanis színházi kritikát csak olyanok írhatnak széles e világon, akik a színpad technikáját, a dramaturgiát, ismerik és ahhoz értenek, addig filmkritikát mindenki ért, vagy legalább is azt hiszi mindenki, hogy ért hozzá.

Ennek az eredménye azután az, hogy például a kritikusok egyenlőre nem veszi észre azt, hogy az amerikaiak elvetik a sötét és komor drámákat és a nehéz időkben humorral, vidámsággal akarják szórakoztatni népeiket. Egyik mozikritikusunk e héten roszszenven vette példának Gloria Swansontól, annyit írom és értékes dráma főszereplőjétől, hogy vállalkozott a „Ripaeskirálynő“ főszerepére és azzal a közönséget egy óráig állandó derűben, kacagásban tartja. Mert a Décsi-mozi közönsége, amely nézi e héten a filmet, felejté bűt és bánatot, mulat, örül, jókedvű és fölvidul. Gloria Swansone egyéniségének talán nem nehéz föladat ez a szerep, de ő vállalta azt a nagyon hálás föladatot, hogy anyni könnyű után mosolyt esaljon a közönség arcára. Es ugyanigy Richard Dix a „Rapidházasság“ főszerepében tomboló kacajt kelt.

A kritika joga természetesen az, hogy előírja a magas nivót, előírja a komoly értéket, de a kritikusnak azt is látnia kellene, hogy a közönség kacagással, tapsal és örömmel honorálja az általa annyira lenézett és leértékelt mulattatást is.

Nita Naldi Bécsben játszott filmen

Az a folytonos dráma, amely most a filmművészet piacán végbemegy, legjobb bizonyítéka a film nemzetköziségének. Amerika és Európa közötti barátságos átlare mögött élet-halál-harc folyik a moziközönség szeretetének hegemoniájáért, a döntő sikerért. Ennek az élet-halál-harcnak a következménye, hogy Amerika minden komoly értéket, amely Európa filmipicán található, magához akar hódítani. Aki rendező, író vagy színész és zenező az európai közönség előtt sikerre tesz szert, Amerika eszabó ajándékokkal kisérti.

Azokban ez ellen az akció ellen Európa is védekezik. Németországban mind több és több amerikai színész és rendező kap szerződést vagy foglalkoztatást és nevrégi-be Kolowath Sascha gróf, a régi vol monarchia legtehetségesebb, legmozgékonyabb filmszakembere, Bécsben lett kísérlet arra, hogy az osztrák filmgyártást nemzetközivé tesse. Horribilis áldozatokkal lezserződött és elhozatta Bécsbe Nita Naldi, a Paramount-filmgyártás ismert sztárját, ezt a különös arcú, rendkívül

ördökes művésznőt, a „Tiziparaneolat“ egyik főszereplőjét és az ő főszereplője „Prater Mic“ címűt pompás filmet csinált. A film egészen új beállítású, megalapoztatotttá bírta a közönséget, amelyben a színház és a film közötti különbség az, hogy a film mindig öt perc alatt jörszék le a hősi Prater barlang-évszámjának egy utján. Izgalom, mozgalom, jórú drámai jelenetek, megalapoztatotttá tessék ezt a filmet új-szerűvé és magában állóvá.

A filmnek különben nemcsak az a nevezetessége, hogy Nita Naldi játssza a főszerepet, hanem az is, hogy maga Kolowath gróf rendezte, az egész filmjéről valójában is vezetője filmrendezőnek is bizonyult. A film ma az európai filmgyártás szerencsés korszakát jelöli és a budapesti közönség számára is az lesz, amikor csütörtökön a Rádius-színház bemutatja. Nita Naldi nagyszerű alakítása, a prater kálvária és a szerelmi líra megcsodáló nagyszerű dicséretet fogadnak nyilván, hanem annak a bizonyítékát is, hogy az európai filmgyártás stílusban különbözik az ameriktól, de értéken semmi esetre sem áll mögötte.

METNL TEA

Ágytoll, pehely
szükségletét legelősebben és legmegbízhatóbban az

Ágytoll- és Ágynemű Rt.
11 Budapest VII, Erzsébet-körút 15

1 plüme pehelyből ..... K 450.000
1 dunyha pehelyből ..... K 630.000

Ágytollak gyártásának gőztisztításán
Paplanok nagy választékban!

Telofon: József 156-93

Egy újságíró izgalmasan érdekes kalandjai!

Hat nap az apacsok között (A vörös grófnő)

Harry Piel
legnagyobb és legjobb bravurfilmje csütörtöktől

CAPITOL OMNIA TIVOLI

Hallott már emberevő négerekről az Aggteleki barlangban?

Olvassa el **LAMBRECHT KÁLMÁN** dr. egyet. m. tanár: **AZ ÖSEMBER** című könyvét 300 képpel, 60 táblával, 500 oldalon. Ára diszkótésben 500.000 korona, havi 75.000 koronás részletre is. Mindenütt kapható

KÖZGAZDASÁG

Hagyják végre nyugton a tőzsdét!

(A Reggel tudósítójától.) A tőzsdét e héten erősen foglalkoztatta az a terv, hogy a tőzsdéi jegyzéseket

százalékos jegyzésekre

szándékoznak átválttatni. Nem különös jelentőség, hogy valahányszor a tőzsde kissé magához tér, mindig újítások reményével ijesztetik a tőzsde közönséget? Semmi sem nagyobb ellensége ugyanis a tőzsdéi forgalomnak és fejlődésnek, mint az úgynevezett reformok, amelyekre senkinek sincs szüksége, amelyeket semmi sem indokol és amelyek csak arra vezetnek, hogy a közönség ki ne ismerje magát, ismét bizonytalanság keletkezzék és a forgalom ismét hosszú időre megbénuljon. Álljon elő, aki meg tudja magyarázni, hogy kinek van ezen a világon vagy éppen Budapesten és éppen mostan szüksége a százalékos jegyzésre? Miért nem hagyják végre békén, nyugton a tőzsdét, akkor, amikor végre újra rendesen funkcionál? Két hónap előtt A Reggel-t érte az az ostoba vád, hogy — „ijesztgetjük a tőzsdét”. Mint minden egyéb ügyben, hadd mondjuk el most is nyíltan és őszintén, kiket akartunk ijeszteni. Csakis azokat kívántuk elriasztani, akik ismét

némely értékpapírból szakadatlan eladásokat eszközölnek lútvé, irányító, ugynevezett legelső kezek.

A tőzsdén sokkal jobban vészelt a közönség, sokkal többet vészelt az ország lakossága, sokkal jobban megsínylette a tőzsdéi manipulációkat, semhogy ezen a piacon meg lehessen ismétetni az új kibocsátásokat, szindikátusokat, beavoltásokat, külföldi társakat, stb. Újból ovjuk a közönséget, nehogy azokhoz a papírokhöz nyuljon, amelyeknél a vállalatok tovább nyomják a részvényeket! Egyébként pedig minden jel meg van arra, hogy az országnak kizárólag a saját életerejéből lasan mégis javuló pozíciója, az exportból várható bevételek, a városok kölcsönéből származó befektetések, a népszövetségi kölcsönből fölszabadított összegek, a külföldről értékpapírokért beözönlő vagyonok

termékenyítőleg fognak hatni az egész gazdasági életre.

Ez a jelenség különben előrelátható volt! Félbeesülhetetlen kár, hogy annyi egzisztenciának kellett közben elpusztulnia apró, kis összegek miatt és nem volt, aki segítse őket. A közönség magárahagyatva is az egészségesedés útján jár — ne zavarják benne!

× A pamutbaisse. Amit a világpiacon megfigyelői — kerek egy esztendővel ezelőtt A Reggel is — megjósoltak, bekövetkezett, a pamut világpiacon ára a békeszinonvadra, 10-12 centre esett vissza, lévén az ideai világtérmet 17 millió bála, olyan mennyiség, amelyet a csökkenő világgazdaság megemészteni nem tud. Az áreszkkenés mértéke még szembetűnőbb, ha meggondoljuk, hogy a pamut Liverpooli ára ma pontosan a fele a múlt éri árak. Ez az ár azonban, különösen ha figyelembe vesszük a pénz értékesülését és a magasabb munkabéreket, nem fűdözi már az amerikai termelő önköltségét s azért nem valószínű, hogy a pamut ára tovább fog csökkenni. Egyrészt, mert a pamutal bevett terület a jövő évben legalább 25%-kal fog csökkenni, másrészt, mert az egyiptomi és az amerikai kormány hatalmas összegekkel fog a termelők segítségére sietni s nagy kölcsönökkel ad nekik módot arra, hogy a termés egy részét beraktározzák és a nagy mennyiség ne kerüljön egyszerre piacra. Az ideai tizenhét milliós rekordtermés után a jövő évben valószínűleg kisebb lesz a termés s a pamut a békeárak 15%-a között fog stabilizálódni. Ez mindenesetre alacsonyabb, mint a békeárak három-négyszerese, amely a pamutárakat mindenütt a világon olyan drágává tette. A közönséget persze csak az érdekli, vajjon ez az olcsóbb ár mikor fog jelentkezni a piacon s mikor kerül megint a kezébe harminc-ötven filléres gallér, olcsó kárisnya, balliszt, siffon. Tavaszra előtt aligha! Az ideai gyapottermés most indul csak újjára Európa felé, amíg azot fölfojnak, megszövik, appetálják, jó hat-nyolc hónap beletelik. Hogy tavaszra olcsóbb árban lesz részünk, az bizonyos, különösen mert az olcsóbb nyersanyag az angol szövőipart nagyon erős munkára fogja ösztökélni s a verseny, amely a textilszakmában eddig is élénk volt, tavaszra egész biztosan még élesebb és elszántabb formákat fog ölteni.

× Rimanurány - Salgótarján Vasúti Rt. igazgatósági ülésén az 1925-26. üzleti év mérlegét jóváhagyták. Az igazgatóság e hó 30-ára egybeílvando közgyűlésnek javasolja, hogy 1.765.817 pengő 14 fillér nyereségéből 7% osztalécul részvényenként 70 fillér, 8750 K kibocsátást szavazza meg s 14000 pengő a társaság külföldi jótéti alapjára és közjótékonyasági célokra fordítson. A nyereség 45 millió pengő forgalomnak eredménye.

× Egyesült Budapesti Főváros Takarékpénztár megállapította 1925. évi január 1-1 pengőmértékét és az 1925. év zárszámadását, amelyeket e hó 30-iki közgyűlése elé fog terjeszteni.

a régi, botrányos világot akarják fölüjtani, akik a jóhiszemű publikumba százezrevel zudították a papírokat,

minden felelősség érzete nélkül adnak, hogy a kibocsátó intézetek vagy kezek hogyan fognak helytállani az általuk patronizált, a nyomdáknak szakadatlanul készült és kibocsátott értékpapíraikért.

Övtünk a tökeemelésektől!

Rámutatunk arra, hogy a tőzsde fejlődése csak akkor lehet egészséges és az értékek csak akkor tudják elnyerni vagy megközelíteni belső értéküket és jövedelmi nivójukat, ha a neki-bátorodott keresletet a normális kínálat elé-gíti ki. Es nem a nyomda! Hiszen nyomatni anyi részvényt lehet, hogy Amerika és Anglia tőzsdéi sem bírják megemészteni a mi termékünket. A legutóbbi napokban ismét láttuk, hogy

Szörmebundák

legszebbek

Morvai

szücsnél

Budapest IV, Kegyó-utca 4-6

ZALOGCÉDULÁKAT

Singer J. IV, Egyetem-utca 11. 1896. Telefon.

GOODRICH PNEU
AZ UTAK KIRÁLYA

SZILÁRD BÉLA
VI, Lázár-utca 14.
(az Opera mögött)
Telefon: T. 131-28

Hála Istennek

szabad irodalmi filmet adni!

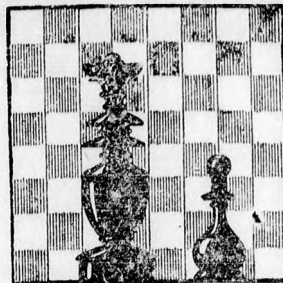
Példa:

JEDUZZÁLEM

Még három napig!

FILMSZÍNHÁZ

KIRÁLY ÉS PARASZT

PALOTÁTÓL KUNYHÓIG

egyaránt ismeri és használja évtizedek óta a páraltan hatáú

DIANA

SÓSBORSZESZT,

melyet a közvélemény a legerősebb és legjobb háziszert gyanánt emleget. Hogy ez nemcsak üres szó, annak bizonyítására álljon itt a következő két levél:

I. Sophia-Palais, 1918 ápr. 10
Sziveskedjenek „Hausmarschallamt Selner Majestät des Königs der Bulgaren Sophia-Palais” címre-mielőbb küldeni

12 üveg Diana sósborszeszt
(1 üveg circa 1/4 literes legyen.

Tisztelettel

Jantse
háznagy.

II. Szederkény, 1926 szept. 7.

Mivel hogy falunkban elfogyott a Diana-sósborszesz, küldjenek kérem alább írt címre 6 kis üveget. Többen állunk össze ehhez a rendeléshez, hogy hamarabb megkaphassuk, hiszen ugyan minden házban szükség van rá, nem is tudunk már élni nélküle. Köszönjük az irántunk való sziveségüket.

Tisztelettel

Timár István, gazdalkodó.

A Diana sósborszesz mindenféle külésből eredő szagatósoknál, csuszok, közvényes bántalmaknál és ideggyógyalmaknál fájdalomcsillapító hatású.

Megerültetésből származó kimerültségnél, testi és szellemi fáradtságnál frissítő. Elénkíti a vérkeringést, fokozza a kitaratást, visszaadja a testi erőt és szellemi frisséget, növeli az ellenállóképeséget.

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Az utóbbi időben gyakran bukkannak föl híres készítményünk silány utánzatai, melyet csak úgy tudnak a jóhiszemű fogyasztóközönségre rátkalni, hogy megtévesztően utánozzák a Diana sósborszesz közismert kétszó alakját (palackformáját, burkolópapját, címkéjét, stb.) Ezek ellen a védjegybitorlás és a tisztességtelen verseny tényállásukat kimerítő üzelmek ellen igénybe vesszük a rendelkezésünkre álló törvényes eszközöket és az utánzatok készítői — de árusítói is — hűtlenek eljárásuk súlyos büntetőjogi következményeit számos legutóbbi időből eredő bírói ítélet szerint viselni. Ova intánk tehát mindenkit ily megtevesztő utánzatok forgalombahozatalától és kártékony fogyasztóközönséget, hogy ne fél tapasztalt családeleskel saját érdekében közönségünkön való segítésünkre az ily töreközések leállításában.

Diana Ipari és Kereskedelmi Rt.
Budapest

VASÁRNAPI SPORT

Eldöntetlenül küzdött a tartalékos Vienna a Ferencvárossal

A Hungária „barátságosan“ megverte a Vasasokat

A többnapos esőzés miatt a fővárosi és a vidéki mérkőzések nagyrésze elmaradt

(A Reggel munkatársától.) A négynapos esőzés nemcsak a sporttevékenykedést tette tönkre, de jelentékeny károkat okozott a profi-részvénytársaságoknak is, amelyek vasárnap ismét hatalmas veszteséget szenvedtek, mert az influenzajárványtól sújtott közönség közül csak a legelszántabbak merészkedtek ki a pályákra.

Az attrakciónak szánt Ferencváros—Vienna mérkőzés is gyöngye látogatottság mellett folyt le, mert a futballrajongók között már szombaton híre terjedt, hogy

a bécsi csapat erősen tartalékosan jön fővárosunkba.

Igy is történt. Ennek ellenére majdnem újból győztesen távozott Budapestről, de egy tulajdonra „tizenegyes“ miatt „csak“ döntetlenül végzett.

Ferencváros—Vienna 2:2 (1:1). Ülő-út. — 0000 néző. — Bíró: Zadak (Prága).

Ferencváros: Huber — Takács, Hungler — Fuhrmann, Bukvi, Obitz — Ráosz, Pataky, Bán, Schlosser, Kohut.

Vienna: Maresch — Rainer, Blum — Kaller, Ludwig, Trautheuer — Seidl, Gschweidl, Bulla, Siklóssy, Mausner. Amint a följelölésből kitűnik,

a Vienna tartalékosan jelent meg Budapesten, mert a kiváló Eckl helyén Mausner szerepelt, Hoffmannat pedig Ludwig helyettesítette. Ennek ellenére a Ferencváros képtelen volt revánst venni a Budapesti ellenfelet 2:0-as vereséggel.

Kezdés után azonnal a bécsiek lépnek föl támadás és féltékeny azonnal nyilvánvaló lesz. Főként Gschweidl volt elsőrangú.

Mint egy zsonglőr, úgy bánt a labdával, de a Vienna-eseténél többi tagjai is, különösen a magyar Siklóssy, valóságos művészek a futballban.

A robosz iramú mérkőzés 14. percében a félátláthatatlannal előretört Bullát Takács az utolsó pillanatban elfaultolja, amire a bíró

a tizenegyesre mutat.

A büntetőgúgást Bulla pontosan Huber hálójába helyezi: 6:1.

Ezután a Ferencváros támadására erőteljes akciókkal próbál kiegyenlíteni, de ez csak az utolsó percben sikerül. Az egybeként méréseltét sikerrel szereplő

Szózi jobboldalt keresztpasszra egyszerre fut rá Pataky és a Vienna kapusa, akit azonban Bafner akadályoz és így Pataky az íresen maradt hálóba vágja a labdát: 1:1.

Féldél: 1:1. A második féldélben a Ferencváros volt a főzűbb, de a Vienna hátsora, amelyből Kaller emelkedett ki, sikeresen állta a támadásoknál annál is inkább, mert Trautheuer helyett Nawacsak

állt be és az ebben a féldélben átesportosított együttes teljesen megérettette egymást.

Váltások alkottak után a 19. percben a briliáns formában levő Blum karjára a 16-oson belül ráfónek egy labdát, amire az egybeként kitűnően bíráskodó Zadak tizenegyeset ad.

Kohut mintaserőn belévt: 2:1. *Ez azonban nem kedvelnivaló el az osztrákokat. Továbbra is lelkesen küzdenek és

a 30. percben Seidl centerét Bulla góba fejtli: 2:2. Rögtön utána Fuhrmann faultja miatt újabb tizenegyeset ítélt Zadak. Bulla helyezett lövését.

Huber bravurosan elfogja. Bár ezután a Vienna fáradhatatlannal küzdött a győzelemért, ez azonban főként Huber jó játékán megbúsult, sőt a nehézs pályán kitűnően mozgó Pataky majdnem újabb gólt ítélt.

Hungária—Vasas 2:0 (1:0). Ülő-út. — Bíró: Pálffy. (Városos helyett.) — Barátságos mérkőzés.

A zuhogó esőben lefolyó mérkőzést csak a közönségre való tekintettel jásztották le „barátságos“ alapon.

A rendkívül mély talajon a Hungária legénysége biztosabban mozogott, mint Vasasoké. Különösen Tritz volt elemében, aki egyik kválta a másik után küldte a Vasasok hálója felé.

A 14. percben egy éles lövését Nyerges be is ejtette: 1:0. Ezután a Vasas-eseténél is többször szóhoz jutott, de eredmény nélkül.

Harmadik negyed elején a csapatok azonnal fordultak. A második féldél teljes 45 percig tartott.

A küzdelem második felében is a Hungária volt fölényben. A 20. percben Jony faullósa miatt megérett „11“-es Tritz a második góla értékesítette: 2:0. Ez az eredmény megmaradt mindvégig.

Az Újpest—Bástya, a Kispest—III. ker. TVAC és a szombat helyi Szabará—Nemzet mérkőzés elmaradt.

Másodosztályi profi-liga. Debrecenből telefonálják A Reggel tudósítóját. A Boesky—Pesterzsébet-mérkőzésnek csak az első féldél jásztották le, mert a nagy eső miatt Fodor bíró letajta az íreális mérkőzést. Eddigi eredmény: 1:0 a Boesky javára. — Rákospalota. A pályafelavató ünnepély kapcsolatos Rákospalota—Somogy-mérkőzésben 2:1 arányban a helyi csapat győzött. — Attila—Túri 1:0. — Erzsébetváros—Kossuth 2:1. — A többi másodosztályi profi-liga meccsek elmaradtak.

A profi-liga állása. Első osztály: 1. Vasas 7 ponttal, 2. Ferencváros 7 p. 3. Hungária 6 p. 4. Újpest 6 p. 5. Budai 39" 5 p. 6. Salgótarján 5 p. 7. Bástya 5 p. 8. III. ker. TVAC 5 p. 9. Nemzeti 5 p. 10. Kispest 2 p. — Második osztály: 1. Rákospalota 12 p. 2. Soroksár 9 p. 3. Boesky 9 p. 4. BAK FC 9 p.

Bécsi futball. (A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Rapid—Hakooh 5:3, BAC—Sportklub 2:0. Nagy meglepetés.

Uj birközótehetségek tüntek föl (A Reggel tudósítójától.) A legnagyobb birközógardával rendelkező MÁVGSK vasárnapi klubbajnoki versenyre saját helyiségekben nagyszámban és megérett közönség előtt zajlott le.

A benevezettek mindegyike szőnyegre lépett, ahol a 18 esztendőss Schatz György bűmálatos technikájával viharos taspokart aratott.

Részletes eredmény: I. Légsúly. Bajnok: Németh József, 2. Fehér, 3. Kromóé.

II. Fehélsúly. Bajnok: Schatz György, 2. Icaborger, 3. Bokor.

III. Középsúly. Bajnok: Tarr József, 2. Csizsár, 3. Nagy.

IV. Kislégsúly. Bajnok: Sauer Lajos, 2. Pethő, 3. Jelling.

V. Nagy középsúly. Bajnok: Ferenczy Rudolf, 2. Rieheczy, 3. Pomezi.

A rendezés a MAV-től megszokott módon, elsőrangú volt.

Favoritverés volt a Népligetben

(A Reggel tudósítójától.) Zuhogó esőben, vasárnap délután a Népligetben rendkívül nehéz talajon folyt le az FTC ötkilométeres országúti versenye, amelyen 18 atléta állt a starthoz.

A szűnnel nem akará viharban elejétől végig a favorit Papp vezette. aki mögött a fohetséges Majzik helyezkedett el, aki elött 50 méterrel.

Majzik klugrott és nagyszerűen átlsholva elsőnek dobta magát a célba.

Részletes eredmény: 1. Majzik Ferenc (ESC) 16 p. 40.3 mp. 2. Papp (FTC) 16 p. 40.4 mp. 3. Járó (MTE) 35 méterrel hátrább. A rendezés mintaszéri volt.

A kellemetlen időjárás ellenére is befejezte a BEAC klubbajnoki atlétikai viadalt, amelyen vasárnap a következő eredményeket érték el az „E“ beűs atléták: 1. Diszkoszvetés. Bajnok: Komlósi 37 m. 81 cent. 2. Kovács 31 m. 36 cm. 3. Hoffmann 29 m. 11 cm. — II. 100 méteres síkfutás. Bajnok: Páitz 11.3 mp. 2. Sárközy 11.8 mp. 3. Obitz 12 mp. — III. 150 méteres síkfutás. Bajnok: Nagy 4 p. 28.5 mp. 2. Hoffmann 4 p. 38.4 mp. 3. Meleghegyi 4 p. 40 mp. — IV. 400 méteres síkfutás: 1. Sárközy 51.3 mp. 2. Kétszery 56.4 mp. A győztes eredményeket az íreális pályában jelik magyarázatokat.

Csak egy szonlor futott a célba az MTKK vasárnap 5 kilométeres futóversenyén. Petrovits (Postás) személyében. Idő: 17 p. 39 mp. Kéi indult — Az ifjúsági 3 kilométeres verseny befutója az volt: 1. Huszár 9 p. 28 mp. 2. Gromsberger 9 p. 38 mp. 3. Kéméndi 9 p. 42 mp. 4. Sütő 9 p. 42 mp. 5. Laurits 9 p. 44 mp. Mind MTKK-tagok.

Lóspört

Lovaregyleti versenyek

Totalisateur-handicap

A lovaregyleti versenyek utolsó napján a kellemetlen, hideg, eszt elárasztotta a közönséget. A napot bevezető sorsolási versenyt Mondó érte ki, küzdelem után nyerte egyetlen ellenfele, Ladoréé elen. A faszám a 8000 pengővel díjazott Totalisateur-handicap volt.

Részletes eredmény a következő:

I. futam: 1. Mondó (7:10r.) Gulyás, 2. Ladoré (1:15) Blazsek, 3. Kizűd, Fejh. Tot.: 10:14. — II. futam: 1. Felkötő (6:10r.) Csuta, 2. Maladrot (4) Gzmács, 3. Andromeda (4) Blazsek, Fm.: Lollie, Püppchen Ilese, Eszerny, Suti, 3b. nyh. Tot.: 10:21, 12, 17, 18, 14. — V. futam: 1. Belzebub (6) Valentin, 2. Jekobal (6) Gutai, 3. Mása (12) Kaszán, Fm.: Csöré, Maroc, Talán, Boriska, Almace, Rámás, Zsoldos, Komédlé, Blondella, Szorgalmas, Páh. nyh. Tot.: 10:10, 27, 39, 38. — VI. futam: 1. Blondelli (4) Hofbauer, 2. Hopfroy (1:15) Gutai, 3. Kirgiz (4) Balog, Fm.: Della, Szabó, 3b. 2b. Tot.: 10:35, 28, 19.

BOOKMAKEREK FOGADÓ-IRODÁI:

- IV. Kossuth Lajos-utca 14-16
Telefon: 23-38 és József 73-16
  - VI. Andrássy-utca 45 Telefon: 63-35
  - VI. Váci-utca 1 (Westend-ház) Telefon: 80-93
  - VIII. Rákóczi-utca 51 Telefon: József 55-01
  - VIII. Baross-utca 52 (József-körút sarok)
Telefon: József 189-13
  - VII. Thököly-utca 20 Telefon: József 92-93
- Legközelebbi versenynapok:
Október: 26, 28, 31 (U. Sz.)
November: 3, 5, 7 (Pestvidéki)

Az 1926-iki versenyszendő statisztikája

Állatállatjónások. Az állatállatjónások élén gróf Zichy Béla áll. A sampelantúshoz az ősi meetingen Bedouine sorozatos győzelemin révén jutott. A fenomenális Naphóly tulajdonosa, gróf Sigray Antal okkupálja a második helyet, de alig válnak vasárnap a harmadik helyen levő Dróher Jenőfőlt, akinek — hatalmas lotját behitve — ezden következő szerencsés éve volt. Gróf Csirák György a negyedik helyet Bivészeké köszönheti. A legelső nyert 12 állatállatjónások nyeremény-jegyzékje a következő: 1. Gróf Zichy Béla 162,310 pengő, 2. Gróf Sigray Antal 135,998 pengő, 3. Dróher Jenő 132,24 pengő, 4. Gróf Csirák György 84,405 pengő, 5. Erősti-ménes 73,910 pengő, 6. Lészvári-ménes 75,427 pengő, 7. Gróf Wenckhegyi Dezső 69,283 pengő, 8. Horváth Ákos 45,159 pengő, 9. Sir Colville Barclay 32,240 pengő, 10. Herceg Festelich 39,065 pengő, 11. Gróf Jankovich-Pásán 35,192 pengő, 12. Baró Podmaniczky Attila 29,229 pengő.

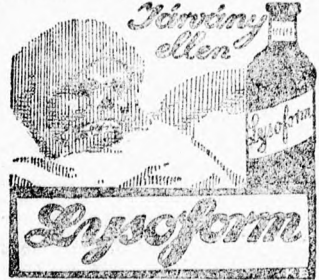
Trénerék. A trénerék közül legerőseksébb, de szám szerint is legnagyobb sikert Peljessovich Albert gróf ért el. A versenyszendő első felében Napólvával, második felében Bedouineval nyerte állatállatjónások a legnagyobb sikert. 14. Mravik megyeri sikerének köszönheti harmadik helyét. A trénerék győzelmeinek kimutatása: Peljessovich 60, id Mravik 47, Hűh 48, Horthy 41, Kaposi 38, Hesp 34, Szigeti 30, Adams 28, Reeves 24, Issekutz 21, Csorvák 28, 16. Mravik 16, 17. Frank 16, Sautny 15, Gombóli 13, 1. Braun 12, Gyász 9, 10. Hofbauer 9, Stepan 7, Zangen 5, Jancsek 4, Keresztész 4, Herbert 2, Richter 1, Long 1, Benson 1.

Joeckeyk. A Joeckeyk közt az idén Gutai lett a champion 44 győzelemmel. Schejbal második helyen van 40 győzelemmel. Schejbal minennyi számunk magyarázata, hogy a tavalyi champion a budapesti Magyar Lovas Társaság szor lovatól Bécsben, ahol 25 győzelemmel idején több-ször a baden-badeni versenyek idején hiányzott az augusztusi mitingről. Legtöbb versenyt nyertek: 1. Gutai 44, 2. Schejbal 40, Szabo L. 11, 87, 4. Eech Győző 33, 5. Csuta 28, 6. Gulyás 23, 7. Szokolai 17, 9. Kovács 16, 10. Sálies 15, 11. Stenz 12, 12. Hofbauer 9.

Versenylevél. A jobb klasszian lovak közül legjobbbazár futott ez évben Guzman. A leszári 16 13-szor startolt. Utána Poeta 10-szer, Bedouine és Mangan 9-9-szer, Little pet és Naughty Daisy 6-6-szor, Naptól, Bivészek, Sotán, Borvira, Bivészek, Bivészek, Bivészek, Naptól és a Révész Bivészek (több atléta) mindannyiszor veretlenül tértek vissza. A rekordot Poeta tartja. Festelich herceg lova 8 versenyt nyert egymásután. A legtöbbet nyert 10 feltevé nyereménykimutatása: Kormos 123,90 pengő, Bivészek 94,890 pengő, Bivészek 56,000 pengő, Guzman 51,350 pengő, Sotán 36,500 pengő, Little pet 31,620 pengő, Borvira 30,000 pengő, Poeta 26,540 pengő, Mangan 26,820 pengő, Naughty Daisy 20,700 pengő.

Felélés kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság“ könyvnyomda rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

METROPOL-ÁRUHÁZ

Rákóczi-ut 56

Ajándékba adunk 12 zsebkendőt minden vevőnknek, aki 500 ezer koronán fölül vásárol. Őszi bevásárlása előtt látogasson meg áruházunkat. Saját gyártmányú pamut-, vászon- és sifonárúkat mondunkban van a legolcsóbban árusítani. Néhány cikk árát itt közöljük. Figyelje meg hirdetésünket:

- Chiffon fehérneműre . . . 9.000 K
  - Pamutvászon, vastagszálú 10.000 K
  - Batiszt-chiffon . . . 10-35.000 K
  - Cégünk külföldessége: Gyapjúkazan . . . . . 47.500 K
  - Ia kelengye pamutvászon 20.000 K
  - Gyapjúkazan, egész prima 58.000 K
  - Lepedő, vastagszálú . . . 35.000 K
  - Női szövetek . . . 55-300.000 K
  - Paplanlepedő, 130 cm. sz. 56.000 K
  - Férfi gyapjuszövetek 80.000-350.000 K
  - Pouplin . . . . . 28.000 K
  - Lenvásznak, len- és damasztaszatneműek
  - Selyemárúk nagy választékban
- Vidékre készséggel küldünk mintákat**